प्रदेश सभा

सुदूरपश्चिम प्रदेश

२०७८/०२/२६

आठौं अधिवेशन

(सातौं बैठक)

बाचन पत्र (रिडिङ्ग पेपर)

माननीय सदस्यहरु, **पिठासिन माननीय सभामुख अर्जुन बहादुर थापा**

यस सभाको आठौं अधिवेशनको सातौं बैठकको कारबाही प्रारम्भ हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरु,

आर्थिक मामिला मन्त्री माननीय प्रकाश बहादुर शाहले मिति २०७८।०२।२४ गतेको सभाको बैठकमा "प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७४ बमोजिम बमोजिम प्रस्तुत गरेको आ.व.२०७८।०७९ को पुर्व बजेट छलफलका लागि तयारी दस्तावेज माथिको बाँकी छलफलको कारबाही प्रारम्भ हुन्छ ।

सर्वप्रथम माननीय पठान सिंह बोहरा लाई समय दिन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय म सर्वप्रथम हाम्रो सुदुरपश्चिम प्रदेश का पहिलो प्रदेश प्रमुख स्वर्गिय मोहन राज मल्ल ज्यु लगायत यो बिचमा यो अवधिमा दिवंगत हुनु भएका महानुभाव प्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु यसै गरि यो जुन महामारी व्याप्त रहेको छ हाम्रो मुलुकमा र बिश्व भरि यो कोरोना महामारी बिश्वभरिलाई नीयन्त्रण गर्ने काममा हाम्रा स्वास्थ्य क्रमीहरु चिकित्सकहरु र सुरक्षा कर्मीहरुले अत्यन्त ठुलो भुमिका नीर्बाह गर्नु भएको छ यस कारणले म उहाहरु पर्ति ठुलो सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु र यो नीयन्त्रणमा हामीलाई अझै सफलता मिलोस हामी एकता भएर अगाडि बढौ धेरै भण्दा धेरै ज्यानहरु बचाउन सकौ भन्ने म कामना गर्न चाहान्छु । अब यो सँघियताको अभ्यास हाम्रो नौलो अभ्यास हो यसमा भन्नु केहि छैण हामी सबै बौद्धभोगि रहेका छौ यसमा हामी सिक्दै छौ गर्दै पनी छौ त्यसैले यो सँघियताको अभ्यास र कार्यान्वयन यक दम तिब्र रुपमा अगाडि बढेको अब सँघियतालई कार्यान्यवन गर्ने र संविधानलाई सन्दर्भममा पनी प्रश्नहरु उठ्ने गरेका छनन यसरि होईन त्यसरि हो भण्ने गरिन्छ मैले यो छलफलको बिषय बाद बिबादको बिषय बिभिन्न बिषयमा बिभीन्न सन्दर्भमा त्यसता खाले कुराहरु हामी सुन्न पाउछौ जे होस हामी यो प्रणालीलाई जोगायर बचायर हामी यसको संरक्षण गरेर जनताका हितमा देशका हितमा यलाई अगाडि बढाउने कुरामा कहि कतै दुईमत छैन ।कसैले आफैलाई संघीयतावादी संविधानवादी भनेर देखाउने र अर्कालाई बिरोधि हो भनेर देखाउने कुरा गरिन्छ त्यो बिरोध मात्र हो । त्यसैले हो यस्ता काममा आउने कुराहरु का बिरुद्धमा हुने खेल खंण्डका बिरुद्धमा हामी यक ठाउमा

उभिन पर्छ हामीले लडेर ल्याएको राजनीतिक प्रणाली सयौ सहिद हरुले नेपाली आमाका सपुत हरुलेआफ्नो ज्यानको आहुति दिएर ल्याको व्यवस्था हो यसको हामीले रक्षा गर्न पर्छ । मैले भण्न खोजेको कुरा यसै सन्द्रभमा हाम्रो प्रदेश सभामा हाम्रो माननीय मुख्यमन्त्रिले बिश्वासको मत माग्नु भयो प्रस्ताव राख्नु भयो त्यो प्राप्त पनी ग्रनु भयो तर हामी सबैले आफ्नि छातिमा हात राखेर एक पटक मनन गरौ यहा मनन गर्न सकियन भने पनी आफ्नो घर गोठ साझ बिहान जति वेला हुन्छ यकाग्र भएको बेलामा मनचित्त लगायर हामी साच्चै हामीले जे प्राप्त गर्यौ जे देखियो त्यसबाट हामी यो जुन संसदिय व्यवहार संसदिय आचरण संसदिय प्रणालीलाई हामीले के साच्चै प्राप्त अवलम्बन गरेका हौ त पालना गरेका हौ त भण्ने प्रश्न चाहि उठेको छ त्यसैले यसमा हामी गम्भीर हुन जरुरि रहेको छ भण्ने मैले आग्रह गर्न चाहान्चु त्यसैले अहिले तत्कालको लागि अहिले को लागि प्रदेश सरकारले बिश्वासको मत प्राप्त गरेको छ मैले सापटि लिएर नै भण्छु प्रतिपक्ष दलका नेताले भनेको जुगाड बाजिमा प्रदेश सरकार चलेको छ मैले सापटि लिय हो यस्तो जुगाड वाजि गर्दै जाने कुराले हाम्रो ध्यान हामीले महत्व दिने कुरा हामी सुदुरपश्चिम प्रदेशलाई कसरि हामीले समृदिको बाटोमा अगाडि बढाउन प्रने हो यहाको जनतालाई प्रदेश बासिलाई हामीले सुख समृदि दिलाउने कुरा होस त्यो कुरा हाम्रो प्राथमिकतामा पर्छ कि पर्दैन तर पर्नु पर्छ अझै पनी मेरो शुभेच्छा रहेको छ यो प्रदेश सरकारको त्यो एजेण्डा बनोस यो उद्देश्य बनोस लक्ष्य बनोस त्यसैले प्रणालिको चिन्ता गरिरहदा संविधान पालना र कार्यान्यवनको चिन्ता गरिरहदा हामीले अरुलाई सिकारहदा अरुलाई अर्ति उपदेश दिईरहदा त्यहि कुरा आफुले पालना गरेको हो कि हैन गरिरहेको च कि छैन भन्ने कुरामा हेक्का राख्नु पर्छ जस्तो मलाई लाग्छ । मैले यति कुरा राखे यो बिनीयोजित बिधेयक जुन यहा प्रस्तुत भएको छ यो बिधेयकका सन्द्रभमा जुन नीति हरु सिद्धान्तहरु पस्किईएको छ माननीय ज्युहरुले यहा कुरा राख्नु भएको छ मैले नदोहोर्याउ । हामीले बिभिन्न शुत्र बाट जानकारी प्राप्त गरेका छौ बजेट त यहा तयार भैसकेको छ योजना कति थप्ने कस्ता थप्ने कति हाल्ने राक्ने आदि ईत्यादि त्यसको बजेटको हिसाब किताब ग्रने कुरा होला त्यसैले यो शुरुमा पनी उठि सकेको थियो कि हामी नीकै ढिलो गरि संसद बसेका छौ अधिवेशन बसेका छौ र छलफल प्रशस्त मात्रामा छलफल गरेर सल्लाह सुझावहरु दिएर हाम्रा नीति कार्याक्रम बन्ने बजेट बन्ने जनताका आवश्यकता हरु जनताका जरुरिका विषयहरु जनताका जनजिवन सँग सम्बन्धित बिषयहरु लाई समेटेर हाम्रो प्रदेशको पुर्वाधार बिकास यहाको शिक्षा स्वास्थ्य पर्यटन सबै क्षेत्रका मुख्य मुख्य चिजलाई हामीले सम्बोधन गर्न सक्यौ भने प्रदेश सरकारको भूमिका हाम्रो यो संघिय संरचना जनताका अगाडि अत्यन्त त्यो स्विकार्य हुने त्यो प्रंससनीय हुने त्यो हुन सक्त्यो होला त्यसैले हामी त्यो दिसामा अगाडि बढ्न सक्नु पर्छ त्यसैले म यहाहरुका बिचमा माननीय ज्युहरु सभामुख महोदय मार्फत माननी हरुलाई मैले आग्रह ग्रन चाहे हामी सिद्धान्तका कुराहरु गरिरहदा खेरि त्यो सिद्धान्तलाई व्यवहारमा उतार ग्रनु कुरा महत्वपुर्ण हुन्छ । भनीन्छ नी सिद्धान्त बिनाको व्यवहार र व्यवहार बिनाको सिद्धान्त लंगडो हुन्छ भनेर त्यशैले मै॥ यसका बुदा बुदामा नगयर समय पनी छोटो छ यो सिद्धान्त जे पस्किनु भएको छ हाम्रो आर्थिक मामिला मन्त्री ज्युले यसका सिद्धान्तहरु नीतिहरु लाई हामीले व्यवहारमा कार्यान्वियन गर्न सकिने हो कि

होईन सकिने खालका हो कि होईन त्यो व्यवहारमा लागु हुन्छ कि हुदैन । ठुलो कुरा त्यो हो महत्वपुर्ण कुरा त्यो हो त्यसैले त्यो हिसाबले हामीले काम गर्ने नीतिहरु बनाउने त्यसैले मैले अब धेरै भन्न छैन सरकार छ । यले सके छलान मारोस सकेन भने भंग त गरोस यो कुरा त हेक्का नै होला त्यसैले त्यसतो पलान पुरा हुने गरि हाम्रो कार्यक्रमहरु अगाडि बढ्न सकुन यदि सकियन भयन भने फेरि फेरि पनी हिजो त भयो के बयो कसरि भयो भन्ने कुरा त छदै छ हामी समिक्षा गरिरहेका छौ तर अबको दिनमा अझ हिजो नभएको हिजो नभएको नपुगेको हिजो भयका कमजोरीहरु हिजो भएका गल्तिहरु हिजो ध्यान पुर्याउन नसकेको कुराहरुमा सायद यले त हामीलाई गर्छ होला तसर्थ मैले यहि आग्रह गर्दै शुदुरपश्चिम प्रदेश बासिलाई शिरमा राकेर यहाको मौटोलाई शिरमा राखेर अगाडि बढौ भन्ने आग्रह गर्दै मैले आप्ना भनाई हरु यहि टुङ्ग्याए धन्यवाद ।

माननीय गोविन्द राज वोहरा

माननीय सभामुख महोदय सर्बप्रथम म मेरा परम मित्र मोहन राज मल्लको असमायिक नीधन कोरोना भाईरसको कारणले भएको छ उहाको लागि म श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु उहाको शोकसन्तप्त परिवारलाई समविदना प्रकट गर्न चाहन्छु । र त्यो हाम्रो नब नीर्वाचित अर्थ मन्त्री ज्युले बिनीयोजित विधेयक प्रस्तुत गर्नु भएको छ त्यसमा शब्दावलि धेरै राम्रो रहेको छ शब्दावली अनुसार भोलिको नीति कार्यक्रम र बजेट आउने छ भन्ने आशा लियको छु । बिगतको अर्थ मन्त्री बाट त हामी सन्तुष्ट थिएनौ किन भने उहाले बार्ता पनी भयो र योजना पनी २/३ पटक मागियो तर त्यो अनुसार काम गर्न सकियन के भन्छन कि माछो माछो चेप्टे खोलो भण्ने खालको कुरा त्यहा आयो र हामीले नव नीर्वाचित अर्थमन्त्री बाट भोलि सांसदमा सांसदहरुमा समानता ल्याउने कुरा हुनेछ भन्ने मैले लियको छु । यहा सम्मको उपस्थितमा के भएको छ प्रत्यक्ष उम्मेदवारहरुहले त ३ करोड ल्याएर केहि चित्त बुझाए तर समानुपातिक ले सांसदहरुलाई सभासद हरुलाई २ नम्बरका सभासद जस्तो व्यवहार गरियो यहा सम्मा कि यसै हाउसमा प्रतिपक्षले बोल्न पाउदैन भन्ने शब्द पनी अभिब्यक्ति दिए त्यसकारणले मैले त्यसलाई २/३ दम्भको संज्ञा पनी दियको छु अश्लिल शब्दहरु पनी प्रयोग भय यो सम्मानीत सदनमा म त्यो शब्द प्रयोग ग्रन चाहादिन तर के हो भने लोकतन्त्रमा प्रतिपक्षको अहम भुमिका रहेको हुन्छ संसद भित्र प्रतिपक्षको अह्म भुमिका रहेको हुन्छ र सभामा गरियो र परिणाम पहिलो बजेट त हामीले ३ महिने बजेट थियो त्यलाई हामीले पास गर्यो ३ महिने अल्प महिने बजेट त्यसपछि पनी कुनै सुनुवाई भएन बार्ता ईत्यादि योजना सबै कुराहरु दिईयो र अन्तमा हामीले यो सरकार बाट धोका नै पायौ । अहिले पनी कुरा यसमा के रहेको छ भने यो हामीले ३६ शालमा जनमतको शिलशिलामा म ४ जिल्लामा घुमेको थिय र बुढापाकाहरु भन्ने गर्थे र त्यसबेलामा भन्ने गर्थे तपाईहरु बहुदल बहुदल मात्र भन्नु हुन्छ पञ्चायत देखि अघायका छन तर बहुदल बादि त कस्ता हुनेछन कि भिको बाघ भोको भालु जस्तै हुने छन तपाईहरुको यो रहर मात्र हो भन्ने गर्थे तर बिगतमा बि.पि. कोईरालाको गाईडलाईन अनुसार नेपाली कांग्रेस पनी चल्न सकेन कुर्चिको होड बाजिमा हिड्यो र त्यसको परीणाम के भयो २ चोटि

बहुमतको सरकार ढल्यो र आज हामी यो स्थितिमा आयका छौ र आज हामी हिजो जिल्ला कमेटिले केहि कमेट गरेको थियो र उहाले भन्नु भयो पुर्बअनुमान गर्नु भयो र भन्नु भयो कांग्रेस सत्तामा आउदै छ हामी कसैकोमा सत्तामा गएका छैनौ । हाम्रो सोच ५ बर्ष सम्म यो सरकार चलोस भन्ने धारणा हो तर ५ बर्ष सरकारको यो अवस्था देख्दा हाम्रो सभापतिको मा प्रचण्ड माधव नेपाल झलनाथ बर्तमान प्रधानमन्त्री पनी जानु भएको तियो अहिले म केहि भन्दैन सरकार जुनसुकै अवस्थामा पनी चल्न सक्ने परिस्थित देखियो भने त्यसपछि म सोचौला हाम्रो सरकारमा जाने कुनै मनशाय पनी रहेको थियन किन भने ५ बर्ष कम्युनिष्ट पार्टिलाई दिएको छ तर यहा २ चोटि संसद बिघटन भयो र सरकारको यो अवस्था आयको छ र राष्ट्रपतिको आह्वानमा बर्तमान प्रधानमन्त्रीले के भन्नु भयो भने अब म बिश्वासको मत लिन सक्दैन त्यसपछि राष्ट्रपतिको आह्वानमा हामीलाई के भने अन्य पार्टिले पनी सहयोगको अपेक्षा राखे त्यसपछि हाम्रो सभापति ज्यु जानु भयो र त्यो पनी हस्ताक्षर सहितको यहासम्म कि न्यापालिकामा पनी सबै संसदको लगेर जानु भयो त्यहा पनी जाल खेल नै भयो र अवस्था के रहेको छ भने यो बिघटन गरेर चुनावमा जाने या सत्ता समिकरण गर्ने परिस्थिति आयो मैले सुनेको कुरामा मैले यसमा छर्लङ्ग गरे र आजको बि षय बस्तु अर्को तिर भएकोकारणले म त्यतातिर ध्यानाकर्षण ग्रन चाहान्छु । सर्वप्रथम त कोरोना भाईरसको समस्या लोकतन्त्र गणतन्त्र मा जिउ धनको सुरक्षा अनीवार्य रहेको छँ त्यसलाई पनी ग्राहयता दिईयोस र त्यसपछि स्वाबको मा ग्राहयता देवस र शिक्षा मा पनी अलि केन्द्रले बजेट कम राखेको र प्रदेशमा पनी प्राथमिकता देवस किनभने गुणात्मक शिक्षा हुन सकेको छैन बिगतमा हामी अझै पनी पुर्ब अर्थ मन्त्रीको बिषयमा पनी बोलेका थियौ र बाढि नीयन्त्रणको बिषयमा चुरे पहाडको सन्द्रर्भमा र हिमाली भेगमा जडिबुटिको रिफाईन कारखाना खोलियोस र मध्य भागमा फलफुल खेतिको लागि र यहा कम्पोष्ट मलको लागि फ्याक्ट्रि बढि हुदैन भने कैलाली कञ्चनपुरमा फ्याक्ट्रि स्थापना होस भन्ने हामीले भनेका छौ यहा सभामुख ज्युको हुन त जेष्ठ सदस्यता भएको कारणले केहि समय दिनु भएको होला त्यै पनी यहा रातो बल्ब बलिसकेको छ उहाले मललाई भन्नु भन्दा पुर्ब आफ्नो भनाई टुङ्गयाउनु चाहान्छु र हामीले बर्तमान अर्थमन्त्री बाट ठुलो आशा राखेका छौ त्यो हाम्रो बिश्वास कायम होस भण्ने आशा र बिश्वासका साथ म आफ्ना भनाई यहि टुङ्ग्याउछु ह्स्त धन्यवाद जय नेपाल ।

माननीय कृष्णराज सुवेदी

माननीय सभामुं महोदय आठौ अधिवेशनको पुर्ण सफलताको शुभकामना ब्यक्त गर्दै हाम्रो प्रदेशका पहिलो प्रदेश प्रमुख लगायत बिश्व महामारीको कोरोनाको महामारी बाट दिमंगत हुनु भयका सम्पुर्ण हाम्रा सुदुरपश्चिमका दिदि बहिनी दाजुभाईहरु प्रति हार्दिक श्रदासुमन व्यक्त गर्दै अहिले कोरोनाको कारणले जो अस्पतालको वेडमा हुनुहुन्छ उहाहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहान्छू । माननी सभामुख महोदय माननीय अर्थ मन्त्रीज्यु बाट बिनीयोजित बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु जुन यो गरिमामय सदनमा प्रस्तुत गर्नु भएको छ यले पक्कै पनी सुदुरपश्चिमको मुहार फेरिने खालको यसका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु आएका छन माननीय सभामुख महोदय कि परेकोले जान्दछ कि पढेकोले जान्दछ

अघिल्लो बर्षका हाम्रा माननीय मन्त्री जि अर्थ बिज्ञ हुनुहुन्थ्यो अहिलेका मन्त्री माननीय हाम्रा सानै उमेर देखि राजनीतिक रुपमा सुदुरपश्चिमका बस्ति बस्ति बुझेका सुदुरपश्चिमको गाउ ठाउ यहाको रहन सहन सुदुरपश्चिमको बातारण बुजेका अर्थ मन्त्री हामीले पाएका छौ मलाई बिश्वास छ पढेको भन्दा जल्ले भोगेको च जल्ले भोगेको छ त्यसले अलि केहि सुदुरपश्चिमको मुहार फेर्ने जमर्को गर्न सक्छ त्यसैले म माननीय अर्थ मन्त्रिलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु बजेटका सिद्धान्त र नीतिहरु जुन प्राथमिकताहरु आयका छन यिनलाई हामीले सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारले व्यवहार र कामले ग्रने छ भन्ने मैले सोचेको छु । यसमा धेरै राम्रा राम्रा कुराहरुलाई यसले ल्यायको छ म माननीय सभामुख मार्फत माननीय मन्त्री ज्युलाई अनुरोध गर्न चाहान्छु सुदुरपश्चिममा यो बजेटको प्राथमिकतामा युवाहरु छुट्न गएका छन यो बजेटमा युवाहरुलाई पनु समेटेर कसरि रिजगार मुलुक बनाउने युवालाई कसरि सुदुरपश्चिम भित्रै राक्न सकिन्छ यतातिर पनी प्रदेश सरकारको ध्यान जावस भण्ने पनी म अनुरोध गर्न चाहान्छु ।

माननीय सभामुख महोदय, हामीले हिजो सुदुरपश्चिमबाट यकमना यकताको सन्देश दियका छौ हामीलाई सुदुरपश्चिमका जनताले ५ बर्षकोलागि पठायको हो संसदमा शुउदुरपश्चिम जनताका आधारभुत न्युनतम आवश्यकता परिपुर्ति गर्न सुदुरपश्चिमको मुहार फेर्नको लागि सुदुरपश्चिमको जनताले हामीलाई पठाएको हो यहा पक्ष बिपक्ष भन्दा पनी म सम्मान गर्न चाहन्छू हाम्रा प्रति पक्ष दलका साथिहरुलाई उहा असाध्यै संयमित हुनुहुन्छ भद्र भलादमी हुनुहुन्छ । उहाले बुझेको उहाले लोकतन्त्र बुझेको छ त्यसैले उहाले सरकारलाई राम्रो सँग समर्थन गरेको छ सरकारका केहि कमि कमजोरि भयमा बिरोध गर्नु स्वाभाविक नै हो त्यो सत्ता पक्षकाले पनी बिरोध गरेका चन राम्रा कुराको प्रति पक्ष भयर पनी सहमति गर्नु गर्नुभएको छ यसको लागि म माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्पुर्न माननीय हरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय, आज यो गरिमामय सदनले जो हिजो माननीय मुख्यमन्त्रीज्युलाई समर्थन दियो । त्यसको बिषयमा नेपाल भरि चर्चा चलेको छ हामी बितेका कुरा गर्ने, प्रकृयाका कुरा गर्ने, नीतिका कुरा गर्ने २१ गते मुख्य मन्त्री त्रिलोचन भट्टले बिश्वासको मत लिनुपर्छ भनेर यकै सदनमा आवज उठ्यो २५ गते लिनु भयो यो हो उच्च बनैतिकता यो हो उच्च आदर्श यो हो उच्च मानवता हामीले संसद छल्ने शंसद वाट भाग्ने संसदलाई परित्याग गर्ने कुरा पक्कै पनी यो लोकतन्त्रमा हुन सक्दैन यो संबैधानीक कुरा अनुसार सशमद नै सरकारको जननी हो आफ्नो जननी लाई ढाट्न सक्ने संसदनै छल्न कोज्ने त्यो कहिल्यै पनी संसद बादि र लोकातन्त्र बादि हुन सक्दैन त्यसकारणले माननीय मुख्य मन्त्रीले जो गर्नु भयो यसकोलागि पनी म उहालई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

माननीय सभामुख महोदय, अहिले कोरोनाले भिश्व महामारी भएको बेला सुदुरपश्चिम सरकारले सम्पुर्ण सुदुरपश्चिम बासि दाजु भाई दिदि बहिनी कोरोना खोप लाउने व्यवस्थआ गरोस मान्छे बाचे पँछि बिकासका कुराहरु बाटाका कुराहरु भौतिक निर्माणका कुराहरु हुन्छन हामीले सडक बनायौ त्यो सडकमा हिड्ने मान्छे नै भएन भनेत्यो सडक के को लागि त्यसैले म अनुरोध गर्न चाहान्छु माननीय

सभामुख महोदय मार्फत कम्तिमा पनी १ अर्ब बजेटको खोप लाउने व्यवस्थाको सुनीश्चितता प्रदेश सरकारले आउदो बजेटमा गरोस ।

माननीय सभामुख महोदय, सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकार सुतेको छ भन्ने आरोप पनी बिभिन्न कोणबाट आयको छ म अनुरोध गर्न चाहान्छु प्रदेश सरकार सुत्ने होईन त्यले यकदम अग्रगामी छलाङ लगावस अरु प्रदेशका सरकार भन्दा पनी सुदुरपश्चिमको प्रदेश सरकारले राम्रो काम गरेको छ भन्ने कुरा प्रमाणित गरेर देखाउन पनी म अनुरोध गर्न चाहान्छु हामी माननीय सभामुख महोदय चुनावमा गठबन्दन गरेर नेकपा एमाले र नेकपा माओवादि केन्द्र मत माग्न गयका थियौ आज ५३ जनामा ३९ जनाको उपस्थिति त्यसैको परीणाम हो २/३ को परिणाम पनी त्यसैको हो यक्लै यक्लै कसै पार्टिको पनी आउने थियन यो हामी सबैलाई हेक्का हुनुपनी पर्छ आज जनताले ५ बर्षको लागि दियको हामीलाई दियको जुन समर्थन हो त्यसलाई क्षणिक आफ्नो स्वार्थ पुर्ति गर्को लागि हामीले त्यलाई अवमुल्यान गर्न हुन्न जनताको अभिमतको हामीले कदर गर्नु पर्छ जनताको मतको अपमान हामीले ग्रन हुन्न त्यसैले हामीले माननीय मुख्य मन्त्री ज्युलाई समर्थन गरेका हौ हामी हिजो यउटै भयर चुनाव गठबन्धन भयर लडेका छौ आज बिच्चैमा छाडेर मैदानवाट भाग्न पनी मिल्दैन र त्यो भाग्न पनी हुदैन त्यो भाग्ने नैतिकता वाला पनी होईन कोहि जो भागोस त्यसैले राजनीतिमा नैतिकता हुन्छ आदर्श हुन्छ ईमान हुन्छ हामी त्योलाई आत्मा साथ गरेर अगाडि बढ्नु पर्छ र यो कुराहरु हामीले हाम्रो आचरणमा हाम्रो बोलिमा हाम्रो व्यवहारमा हाम्रो बोलिमा हुनुपर्छ ।

माननीय सभामुख महोदय बिगतका २ वटा बजेट मा कसैलाई काखा कसैलाई पाखा गरेको छ भन्ने सुनीन आयको छ केहि केहि ठाउमा भएको पनी हुनसक्छ तर अबको दिनमा अब २ वटा बजेट रहेको छ आउने बजेट भन्दा पनी यो बजेट जो हामी १ गते ल्याउदै छे यसमा सबै माननीय ज्यु हरुले सम्मान हुने सबै माननीय ज्युहरुको पहुच हुने सबै माननीय ज्युहरुले आप्नो क्षेत्रमा जादा जनतावबाट यो राम्रो काम गर्नु भयो भन्ने स्याबासि पाउने खालको बनाउन पनी म आग्रह गर्न चाहान्छु सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारलाई अलि अगाडि बढाउन पर्छ र यलाई धेरै राम्रो बनाउन पर्छ भने माननीय सभामुख मार्फत म माननीय अर्थमन्त्री ज्युलाई अनुरोध ग्रन चाहान्चु हामी सभासदलाई जो हामी प्रदेश सभाका माननीय रहेका छौ हामीलाई हाम्रो क्षेत्रमा जानको लागि केहि भुमिकाका साथ पठाउन पर्छ प्रदेश सरकारले गरेका राम्रा कामहरु त्यहा ति माननीय मार्फत प्रचार प्रसार हुन्छ मानीयले अपनीत्व गर्छन र राम्रा काम हरु त्यहा भयका छन बने राम्रो भन्छन र नराम्रा कामहरु छन भने त्यलाई सुधार्नको लागि पहल गर्चन त्यसैले आगामी बजेटमा प्रत्येक ३२ वटा नीर्वाचन क्षेत्रमा लगायत अन्य माननीय ज्युलाई पनी भुमिकासाथ आफ्नो नीर्वाचन क्षेत्रमा पठाउन पर्ने कार्यक्रम पनी यो आगामि बजेटमा आवस भन्ने पनी म अनुरोध गर्न चाहान्छु ।

माननीय सभामुख महोदय आज हाम्रो देश नेपाललाई बिखण्डन गर्ने त्यो तत्व जो आज यो देशको उपप्रधानमन्त्री बनेका छन जसले उपप्रधानमन्त्रिको को शपथ खादा देशलाई बहु राज्य बनाउने जुन घोसणा ग्रनु भएको छ त्यसकालागि म खेद व्यक्त गर्न चाहान्छू हाम्रो प्रदेशको संसदिय दल यो प्रदेशको

सदनबाट त्यसता असमाहिक तत्वका बिरुद्धामा केद प्रस्ताव पारित गर्नको लागि पनी म अनुरोध गर्न चाहन्छू हामी आज मिलेर बसेका नेपाली दाजुभाईहरु हामी कोहि पश्चिमका हौ कोहि पुर्बका हौ कोहि हिमालका हौ कोहि तराईका हौ हामी सबै मिलेर बसेको नयो क्षेत्र हाम्रो देशमा यस्ता बिध्वंस कारिहरुलाई राज्यको त्यसतो गतिलो जिम्मेवारीमा ल्यायर देश टुक्याउने कुरा जुन गरि राखु भएको छ यसको लागि राजेन्द्र महत्वमाथि कारबाहि हुनुपर्छ भण्ने कुरा पनी म अनुरोध गर्न चाहान्छू ।
माननीय सभामुख महोदय आज हाम्रो सुदुरपश्चिम प्रदेश बिगत बर्ष बाढिले यो बर्ष कोरोनाले गत बर्ष पनी कोरोनाको कारणले गर्दा धेरै सुदुरपश्चिम दाजुभाई दिदि बहिनीहुरुको ज्यान गयको छ हामी प्रदेश सरकारले त्यो अवस्था के गर्न सक्छ के सहयोग गर्न सक्छ के उहाहरुलाई प्रदेश सरकार छ भन्ने कुराहरु अपनत्व दिन सक्छ यस्तो कुरामा पनी म प्रदेश सरकार सँग अनुरोध गर्न चाहान्छू कोरोनाको कारणले मृत्यु भयका छन अहिले लकडाउनको कारणले खान पायका छैनन् जोकाम गरि खाने बर्ग अहिले घरमा बसेको छ त्यसको लागि पनी आगामि बजेटमा केहि कार्यक्रम ल्यावस र तिनीहरुले जो श्रम जिबि जनताहरुन हुन जो श्रम गरेर खाने जनता हुन तिनीहरुले खान पाएका छैनन् तिनीहरुलाई पनी कसरि हामीले खानको व्यवस्था गर्न सक्छौ त्यतातिर पनी प्रदेश सरकारको द्यान जावस भन्ने अनुरोध गर्दै यो बजेटका सिद्धान्त तथा प्राथमिकता हरु असाध्यै राम्रा रहेका छन यसृ अनुसार आगामी बजेट आवस र सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकार ले अग्रगामि छलाङ लगावस र सुदुरपश्चिम सरकार छ है भन्ने कुरा सबै जनताको बिचमा यल्ल आफुलाई स्थापित गरोस भन्ने शुभकामना दिदै बिदा हुन्छु धन्यवाद ।

माननीय विरमान चौधरी

माननीय सभामुख महोदय, सर्बप्रथम म हाम्रो प्रदेश को पहिलो प्रदेश प्रमुख माननीय मोहन राज मल्ल उहाको नीधन प्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्न चाहन्छु र कोरोनाको कारणले मृत्यु हुनु भयका सम्पुर्णा महोदय प्रति समवेदना ब्यक्त गर्छु र स्वास्थ्य कमि प्रति आधार ब्यक्त गर्न चाहान्छु । र अन्य म यो बिनीयोजन बिधेयक सिद्धान्तमा केहि कुरा राख्न म अनुमति चाहान्छु ।
माननीय सभामुख महोदय अहिले हाम्रो देश सानो भादा पनी अहिले पिडा स्तरको कुरा हरु धेरै भएको छ बिधि सिद्धान्त भन्दा धेरै वाहिर गयर पनी कुराहरु भैरहेका छन यसको म घोरसना गर्न चाहन्छु हिजो अस्ति मात्र भाषण लागि त होईन भन्ने भाषण गरेका मान्छेहरु आज प्रधानमन्त्री भयका छन र यो हाउस बिघटन गर्ने एउटा प्रधानमन्त्री यो कहाको बिधि पद्धति शान हो मलाई थाहा छैन मैले पढेको छैन मैले बुझेको छेन माननीय सभामुख महोदय । र यसको सँगसँगै म अर्को कुरा के गर्न चाहन्छु भने अहिले सानो बाल्य कालमा रहेको संघिय लोकतन्त्रलाई गर्नको लागि प्रदेश हरुले कसरि बि घटन गर्न सकिन्छ भन्ने मैले एक्सरसाईज भएको मैले देखेको छु त्यो नराम्रो हुन जान्छ त्यसकारेणले गर्दा त्यसमा मा आफ्नो तर्फबाट खेद ब्यक्त गर्न चाहन्छू र यसमा आ 079/078 .ब.को नीति तथा सिद्धान्त मैले धेरै त देखेको छैन र मैले केहि त्यसमा नया पन देखेको छु र त्यसमा बिगतको भन्दा केहि नया पन आयको छ केहि कुराहरु यसमा थप्न पर्ने पनी मैले देखेको छु यसमा दिमागले भ्यायसम्म मैले

भ्याएसम्म गरेको छु र यसलाई हामीले अझै यसमा थप्न पर्ने हामीले यसमा थप्न पर्ने हामी बिदेसमा गएका ब्यक्तिहरुलाई हामीले रोजगारी दिने भन्ने कुरा गर्यौं तर सबै कुरामा हामीले बजारिकरण गर्ने कुरा गरेनौ मेरो सुझाव सरकारलाई के छ भने सरकारलाई थप्दा राम्रो हुन्छँ हामीले उत्पादान गरेको माल र बजारिकरण को शिक्षालाई हामीले कसरि कहा गर्ने भन्ने कुरामा ध्यान दिन पर्छ कि भन्ने मेरो सरकारलाई सुझाव रहेको छ र यसमा अर्को कुरा के भन्दा केरि अर्को यो स्वास्थ्य सम्बन्धी कुरा आएको छ त्यसले सम्बेदनसशिल कुरालाई गरेको छ यो कुरामा हामी बिबर्ऋ बालबालिकाको पठन पाठनमा शिक्षा धेरै ठुलो असर परेको छ सायद हामी धेरै माननीय हरु कसैको नाति होलान कसैको बच्चा होलान बालबालिकाहरुमा शिक्षणमा यति धेरै अवरोध भएको छ त्यसलाई हामी कसरि लिन्छौ यो सिद्धान्त र नीति प्राथमिकतामा यो पर्न पर्छ अब हामी कुन नीति द्वारा हाम्रो प्रदेशमा यसलाई समाधान ग्रन सकिन्छ कुनै उपाय छ कि हामी सँग जस्तै अनलाईन कलास अहिले बच्चाहरु पढिरहेका छन यो बारेमा केहि गर्न सक्छौ कि हामी यो बारेमा मलाई थाहा छ बजेटको हभाव रहेको छ थोरै छ हामी सँग कयौ घटेर आयको हामीले सुनीरहेका छौ त्यो कुरलाई पनी अलि नौलो पन दियो भने केहि सहज हुन्छ कि अलिकति बालबालिका नै एउटा जगै देखी बनाउने कुरा हो त्यो नै कमि नआवस शिक्षा को कुरामा अनी अर्को कुरा मैले यो जलाधार व्यवस्थाको बारेमा बाढि पहिरो र यसको डुबानको बारेमा कुरा गर्नमा मलाई अलिकति गर्न मलाई मन लाग्यो यसको बारेमा थोरै गर्न के मन लाग्यो भने कैलाली कञ्चनपुरमा सबैलाई थाहा छ हामी करिब करिब यहा सहभागि भएको धेरै जसो बिशेस गरेर अझै कैलालीको ३ वटा स्थानीय तह यति धेरै जोखिम युक्त रहेका छन छन त तराईको सबै भाद जोखिम युक्त छन र यसै जोखिम मा चाहि संघिय सरकारले चुरेलाई खन्ने जुन प्रस्ताव ल्याको छ अझ मलाई त हैबाह हुन्छ कि भन्ने डर लागिरहेको छ । त्यले यसको लागि बिशेस कार्यक्रम यस्तो ल्याईदिन पर्यो कि त्यहाको पब्लिकले जहिले पनी बाढिको प्रभावले कहिले जङगलमा जानु पर्ने कहिले खान नपायर के हुने मर्नु पर्ने कहिले डुबान भयर मर्नु पर्ने यसको नीराकरण के ग्रन सकिन्छ स्थानीय तह प्रदेश सँघ मिलेर हुन्छ कि कसरि हुन्छ यसको लागि नीश्चित अवधि आवस भन्ने कुरा म राख्न चाहन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय, म माननीय सभामुख महोदय मार्फत एउटा अर्को कुरा मैले बिनम्रता पुर्बक अनुरोध गर्न चाहे हाम्रो ३७ नम्बर बुदामा के रहेछ भने म पढेर सुनाउन चाहन्छु सभामुख महोदु प्रदेश आयोजना गौरवका आयोजना क्रमागत आयोजनलाई उच्च प्राथमिकता दिईने छ प्रदेश आयोजना प्रदेश पञ्चब्रषे आयोजना प्रदेश गुरु आयोजना भन्ने जुन छ यलाई उच्च प्राथमिकता दिने भन्ने सरकारको हाम्रा सिद्धान्त र प्राथमिकतामा राखेका छौ र अघि केहि माननीयहरुले बोल्नु भयो जो नीति कार्यान्वयन ग्रन पनी छन जस्तो मैले देखेको छैन जसको उसमा करोडौ अरबे बजेटहरु जान्छन तर यतिमा मात्र हामीले सिमित गर्दा जो पछाडि परेका जस्तो मैले तपाईलाई उदाहरण दिन चाहन्छु आज पनी यदि हिडेर जाने हो भने कैलालीको चुरे ४०सँग बाट सुग %ममा देखिने जिल्ला हो तर कैलालीको २ वटा गाउपालिका यति दुर्गम मा रहेको छ तपाई आज पनी जानुस गाडि लग्न सक्नु हुन्न त्यो क्षेत्रलाई कसरि हामी सम्बोधन गर्न सक्छौ त्यलाई मेरो कुरा के हो भने यलाई मैले ईज्याम्पल मात्र भनेको यो बहुबर् षिय

नीर्वाचन क्षेत्रमा रहेको छ त्यलाई हामीले कसरि सम्बोधन ग्रन सक्छौ त्यो गरेर सरकारले के ग्रन सक्छ यसमा ल्यावस आगामी दिनमा यसमा कसारि सम्बोधन गर्न सकिन्छ मैले एउटा बिशेस क्षेत्र भनीराखेको छेन कि समग्र हिसाबले पछाडि परेको क्षत्रहरुलाई यलाई मेले नया देखे भुमि व्यवस्थाम नया ल्याको छ यसमा सरकारलाई म मुरि मुरि धन्यवाद पनी दिन चाहन्छु भुमि जुन अवधारणा लय्को छ सरकारले म यसमा धेरै खुशि भएको छु र यसले नीति कार्यक्रमको सुधार गरेर ल्याउछ भुमि को सिद्धान्त ल्याको छ यले नीति कार्यक्रममा ल्यायो भने यसमा केहि हद सम्म हामीले केहि जो प्राप्त गर्न चाहेका छौ त्यलाई हामीले प्राप्त गर्न सक्छौ भन्ने मेरो आफ्नो ठम्याई रहेको च र अर्को मेरो छुटेको या मैले नभेटायको अथवा मैले पढ्न नसकेको पनी हुन सक्छ एउटा कुरा मेरो अनुरोध के रहेको छ भने हाम्रो प्रदेश सरकारलाई प्रदेश सरकार स्थानीय तह र पब्लिकको लगानीमा हामीले उद्योग स्थापना गर्ने कुराहरु र जल बिद्युत स्थापना गर्ने कुराहरु र अथवा कृषिमा त्यो लगानी गर्ने कुराहरु हामीले यदि स्वरोजगार बनाउने कुरा गरिरहेका छौ भने त्यसता खालका कुराहरुको प्राथमिकतामा हामीले किन राख्दैनौ हामीले हाम्रो प्रदेशका पब्लिकलाई हामीले यहि रोजगार दिने कुरा गर्दै छौ यहि हामीले व्यस्थापन गर्ने कुरा गर्दै छौ भने त्यो कुरा माननीय सभामुख महोदय हाम्रो सभामुख महोदय मार्फत मैले यो अनुरोध गरे सरकारलाई र यो भनीरहदा यो धेरै अहिलेको बजेटमा हामीले बाहिर सुनेको हल्लामा यो धेरै उच्च त छ यसमा कोहिले बिरोध ग्रन पर्ने त छेन यसमा समरत्थन गर्न पर्ने रहेको छ त केहि कुरा मैले भने मैले छुटेको देखे या मैले नीति कार्यक्रममा बजेट आउछ मलाई थाहा छैन तर ति कुराहरु छुट्न गय कि भण्ने मलाई आफुलाई फिलिङ भयो र मैले वटा कुरामा मैले सरकारला 7/6ई अनुरोध गरे सभामुख महोदय र यति भन्दै बिदा हुन्छु ह्स्त धन्यवाद ।

माननीय माया भट्ट

माननीय सभामुख महोदय, आठौ अधिवेशनको सातौ बैठकमा बिनीयोजित बिधेयकको नीति तथा प्राथमिकताको छलफलमा बोल्न अवसर दिनु भएकोमा माननीय सभामुख महोदय लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु र यो नीति तथा सिद्धान्तमा बैठकमा राखियको छ र यो बिषयमा मलाई धेरै भन्नु छैन हामीले तिन बर्ष देखि यस्ता बिषयमा छलफल गर्दै आयौ र यो प्राथमिकतामानै अगाडि बढिरहेको र बिगतमा पनी त्यसरिनै अगाडि बडिरतहेको र अहिले झनै धेरै कुराहरु नछुटायर मलाई लाग्छ अर्थ मन्त्री ज्युले दिन मात्रै अर्थ मन्त्रालयको जिम्मेवारि लियको अवस्थामा सुदुरपस्चिम प्रदेश सरकारले 15/10ल्याउन पर्ने कुरालाई नछुटाईकन यो प्राथमिकता र सिद्धान्तमा उहाले ल्याउनु भएको छ यो बि षयमा मैले धेरै कुरा छुटेको जस्तो लाग्दैन सबै कुरा समेटेर सिद्धान्तमा आयको छ र यसमा ल्यायका कुरालाई बजेटमा ब्यवस्थापन ग्रन पर्ने र नीति र कार्यक्रममा समेट्न पर्ने र भोलि बजेटमा त्यलाई बिनीयोजन गर्दा खेरि कुनै क्षेत्र पनी नछुटोस भन्न को लागि पुर्व छलफलमा हामी जुटुरहेका छौ र यलाई हेर्ने दृष्टिकोण आफ्नो किसिमको हुन्छ मत यो भन्दा अगाडि पनी सरकारमा रहेर जिम्मेवारि गरेको कारणले मैले आफ्नो अनुभवहरु बाट हामीले ल्याउदा खेरि सिद्धान्त र प्राथमिकतामा केहि भुल गरेका छैनौ र

अहिले त झनै यो सबे क्षेत्रलाई समेटेर आयको जस्तो मलाई लागिरहेको छ । र बिगतमा पनी हामीले उहाले अर्थ मन्त्रीले छोडेर जानु भयो उहाले लियको पनी छैन भन्ने कुरा होईन बिगत भन्दा राम्ररि आयको छ भन्ने मलाई लाग्छ र पनी माननीय ज्युहरुले धेरै कुराहरु कहि कतै छुटेका छन भणे फेरि पनी समेट्न सकिन्छ बन्ने कुरा राखु भएको छ फेरि पनी अर्थ मन्त्रीले दिनु हुने छ भण्ने मेरो ब्यक्तिगत आशा हो र माननी ज्यु हुरले पनी भन्नु होला र अर्को कुरा यसमा हामीले अझै सुधार गरेर ल्याउने कुरा ग्रनुपर्ने कुराहरु सुधार गरेर ल्याउनु होला फेरि बजेटमा गईने नै छ र यसमा यति नै बोल्न चाहान्छू र आज हामी कोभिड-१९ को कारणले देशमा बिदेशमा सवै बिश्व नै महामारीले सबैलाई सतायको छ र कोभि डको कारणले यहा प्रदेश प्रमुख संघिय लोकतन्त्र गणतन्त्र पछि हामीलाई प्रदेश सभामा सपथ गराउने माननीय मोहनराज मल्लको नीधन भएको छ उहामा भआव पुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु र कोभिड-१९ को कारणले नेपालमा रहेका सुदुरपश्चिम मा रहेका र देश भन्दा बाहिर रहेर पनी मृत्यु हुनु भयका सम्पुर्ण प्रति भाव पुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण ग्रन चाहन्छू । र अहिले पनी कोरोनाको कारणंले संक्रमित हुनु भयका घरमा बसेर हस्पिटलमा बसेर जोखिममा रहनु भयका महानुभावको शि घ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहन्छू र अरु त्यो क्षे त्रमास रहेर अहिले यो समस्यामा एक ले अर्को सँग भेट नै गर्न नहुने समस्या देखियको छ सरिहाल्छँ भन्ने कुरा मान्छेको मनमा कति चिन्तित बनाको छ र यस्तो वेलामा पनी अग्र पंक्तिमा उभियर सुरक्षा कर्मि पत्रकारहरु सुरक्षा कर्मि सम्पुर्णलाई सम्मान गर्न चाहान्छु उहाहरुले सेवा दिरहनु भएको छ आ आफ्नो तर्फबाट र अरु कुरा यहा बिकास-नीर्माणको कुरा गत बर्षमा पनी हुन सकेन सुदुरपश्चिमको अनुहार फेरिनु पर्थ्यो भन्ने मलाई आईरहेका छन एकै पटकमा छलान मार्न पर्ने थियो राजनीतिक सहि दिशामा जान पर्ने थियो उथल पुथल नहुने पर्ने यो तमाम लुराहरु आएका छन र साच्चिकै हो हामीले राजनीतिक क्रान्ति सफल भैसक्यो भनेर आर्थिक क्रान्तिमा अगाडि बढ्नु पर्छ भनेका थियौ र रोजगारी सिर्जना गर्न पर्ने समृदि ल्याउन पर्ने समाजमा उन्मुख हुन पर्ने भन्ने हाम्रो एजेण्डा रहेको थियो र मुल मर्म पनी सबैको यहि रहेको थियो । र त्यसरि अगाडि बढ्न सकिराका छैनौ कि भण्ने हाम्रो गर्यौं भने हामी त्यतातिर अगाडि बढ्न सक्छौ र राजनीतिक उथल पुथल नहोस राजनीतक बितृष्णा नहोस हामीले एउटा सडकको बिकास हुने एउटा बाटो घाटो मात्र बन्ने र यो भौतिक बिकासका कुरालाई मात्र ध्यान दिएर यो राजनीतिक क्रान्ति भएको होईन सामाजिक न्याय सहितको शुसान कायम गर्ने गरि समानुपातिक समावेशि बिकासको रुपमा पनी सामाजक सचेतनामा पनी सबै क्षेत्रको बिकास होस भणेर राजनीतिक क्रान्ति भएको हो त्यसै का लागि हामीले सिँह दरबार बाट हामीले त्यो छिटो पाउन सक्दैनौ भनेर तिन तहका सरकार बनेका हुन यि तिन तहका सरकारका आफ्नै अधिकार रहेका छन र त्यो क्षेत्र भित्र काम गर्न पर्ने छ र समग्र यो सहकार्य गरेर अगाडि बढ्न पर्ने पनी छ र त्यसै भित्र बिकास नीर्माणकाकार्य पनी गर्न पर्ने च र यो बिकास नीर्माणका कार्य ईच्छा आकांक्षाहरु धेरै रहेका छन र ति सबै हामीले यकै बर्षमा पुरा गर्न सक्दैनौ र त्यो ब्यक्तिगत कमजोरि हो भनेर हामीले कसैलाई पनी लाउन हुदैन सरकारमा रहदा एउटा कुरा गर्ने र सरकार बाहिर गयो भने अर्कै कुरा गर्ने गर्यो भने हामी यो मञ्चबाट बाहिर हय पछि हामी के बोलिरहेका छौ त्यसको पनी

मुल्यांकन हुने छ सरकारमा रहेका हरुलाई पनी धेरै गाह्रो छ बजेटको सिमितता छ हामीले २७ करोड रुपिया बिनीयोजन गरेका छौ सबै मन्त्रालयमा सबै क्षेत्रमा यो बजेटको माग आउछ र यो माग गर्ने पनी हामी अगुवा नेता हौ कार्यकर्ता हो माननीय हौ र हामी सवैको माग रहेको हुन्छ र त्यसलाई सम्बोधन गर्न नसक्दा अब यो त गैरजिम्मेवार भयो यले गर्नै सक्दैन भन्ने कुरा पनी राजनीतिमा होईन महत्वाकांक्षित हुनै हुदैन त्यो भयो भने हामी बिफल हुन्छौ फेरि ईच्छा आकांक्षा राख्न पर्यो माग्ने र दिने को कुरा होईन लिने र काम गर्ने अब त्यसतोमा हामी हुदा मात्र हामीले गरेका थियौ अरुले बिगार्यो भने मलाई लाग्छ लोकतन्त्रको महत्व यो होईन हामीले भनेको जति पायका छौ यहा बसेर सहयोग गर्ने हो सल्लाह लिने हो सुझाव दिने हो सुझाव भनेको मान्ने नागरिक बाट मात्र होईन नागरिक समाजबाट अगुवा बाट हामीले सुझाव सल्लाह लियौ भने हामी अगाडि बढ्न सक्छौ । अब म मात्र जान्ने हो म भन्दा अरु कोहि जान्दैन अब २ दिनलाई ४ दिन कसरि बनाउने संविधानमा लेखेको कुरालाई म मात्र पढ्न सक्छु यसता कुरा भयो भने हामी एक ठाउमा आउन सक्दैनौ तिन बर्ष अगाडिको त बिर्षि सक्यौ मलाई त यहा आयर बोल्न लाग्दा बाहिर त बोल्ने गरेको छु तर यहा भन्न पायको छैन । ३ वर्ष अगाडि हामीले भोट माग्यौ यकदम साख्य भयर नजिक भयर अब कसरि जाने जिल्ला फर्किदा खेरि के भन्ने भनेर आफैलाई अत्यास लाग्छ अब लाजै मान्यो भने हो हब कसका कहा कमजोरि भएका छन त्यसको समिक्षा त हुदै जान्छ होला पनी नहुने होईन म सानै थिय ३६ सालमा बहु दल कि नीर्दल भनेर आउथे हामी जान्दैन थ्यौ त्यो कुरा हिमालको साउला समातेर बुढापाकाले बहुदल बहुदल भन भन्थे हामीलाई अब त्यति बेला देखिको याद त छ थोरै थोरै अब गर्न पाको धेरै भन्या मन्त्रि बनेर आयर सरकारमा बसेर अलि अलि उठ्न सकेको होला तर त्यो भन्दा अगाडि हामी त्यसतो पाउछौ भनेर पनी आका होईनौ तर समाजिक न्याय शुसान भ्रष्टाचारको अन्त्य समानुपातिक समावेशि र महिला हरुको अधिकार पिछडियका बर्गको को अधिकार यस्ता खालकसा कुरा बुझ्दै आयका हौ ति सबै कुरालाई हामीले सबैले यक ठाउमा बस्ने हो भने हामीले सबैले त्यो समाधान गर्न सक्छौ अहिले पनी देखिराको छु म र यो प्रदेश सरकारलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु कुने प्रदेशमा पनी ४जना महिला मन्त्री बनेका छैनन् यो ५-जना महिलाहरु बन्नु ४थियौ २प्रदेश सरकारले मन्त्रि मा त्यति अगाडि बढेर काम गरेको छ यो भएको छ यसको लागि धन्यवाद दिने कि नदिने हाम्रो आन्दोलन के को लागि हो सडक त लोकेन्द्र बहादुर चन्दको पालामा पुगेको थियो सडक मात्र बिकास होईन सामाजिक सचेतनाको बिकास समाजिक न्याय सहितको बिकास आमुल परिवर्तनको लागि अगाडि बढ्न बिकास मेरो आमाले मेरो घरमा भन्नु हुनथ्यो दलितको घरमा भाडा माझीस छोयको खादै खादैन भनेर म दलितकै घरमा खान खान जान्ते यो बिकास हो समाजमा सबै नागरिकले यकै ठाउमा बबसेर महिला पुरुषहरु सँगै गरेर काम गर्न सक्ने सँगै राजनीति गर्न सक्ने अब त्यले बिकास आफै लक्याउछ र भौतिक बिकास भनेको अब त्यो पछाडि दोस्रो पाटोको कुरा हो भन्ने मैले ब्यक्तिगत लागेर मैले राजनीतिमा आयको हु र अर्को कुरा सुन्नमा यको छ राजनीतिक पार्टि कु पार्टिका हुन भनेर हामी नेकपा एमाले का हौ हामीले एमाले बाट जितेर आयका हौ हामीले ५ बर्ष एमालेमा रहन्छौ र पार्टि नफुटाउ भन्छौ पछि लागौला जहा लागे पनी तर यकता

सहकार्य हामी सँग गर्छौं मलाई आज भन्यो भनेर भन्नु होला समय थोरै रहेको छ म राजितिक रुपमा बिनय ध्वज चन्द्र नेपाली कांग्रेसका नेता उहाबाट प्रेरणा पायर राजनीतिमा लागेको हो बिनय ध्वज चन्द बैतडिका त उहा कांग्रेस हुनुहुन्थ्यो उहा पहिलो बैतडिमा तर उहाबाट प्रेरणा पायर राजनीतिमा लागेको हो म त्यो भएको कारणले म कांग्रेस हुन सकेन म एमाले थिय एमाले हुने बित्तिकै कांग्रेस हछुतो हुने होईन त्यहिलाई हछुतो हुनुहुदैन भनेर हामी हिडेको हो हामीले बुझ्न पर्ने त्यो हो सबै कुरा जे जति हुदै जान्छन ति सबै कुरालाई थाति राखेर म अब बिषय मोड्न चाहान्छु यकता हाम्रो जसरि हामीआफ्नो आमाबुवाको छोराछोरि रहेका छौ त्यो कहिल्यै फेरि दैन राष्ट्रियता र स्वाभिमान खण्डमा कहिल्यै पेरिदैन त्यो हाम्रो मुल मर्म हो र संघियता दोस्रो हो र तेस्रो भनेको आफैले पार्टिलाई पार्टिका नाम त हेर्नुस पहिला ममाले थिय पछि मिलायर एमाले भय अहिले त नकपा बयर , आको भोलि त अर्कै हुन सक्छ भोलि त त्यले मलाई कहा डोर्यायिर ल्याउछ त्यसो भएको कारणले हामी सबै सँग सहकार्य गरेर हामी सुदुरपश्चिमको अनुहार फेर्न चाहन्छौ र यस क्षेत्रमा रोग ब्याध केहि नलागोस भन्नका लागि हामी प्रयत्न गरिरहेका छौ र त्यसको लागि हामी सबै राजनीतिक पार्टिसँग समन्वय गर्न चाहान्छ्रु बिकासक कुरालाई लियर मैले मेरो मन्त्रालयबाट जिम्मेवारि लियर आयको बेला को कुरामा जनशक्तिको अभाव कोरोना भाईरसको संक्रमणका कारणले यि कारणले बिनीयोजजित बजेटलाई हामीले पुरा गर्न नपायको होला तर त्यसमा क्षमा मागन चाहान्छु अब यो सबैजा लागि भएको हो मेरा लागि मात्र होईन प्रदेश सरकारका लागि छ आम जनताका लागि छ त्यसो भएको कारणले त्यसमा हामी फेरि पनी संयमित रहेका छौ सरकारलाई भरपुर सहयोग गरेर जानु पर्छ सत्ता पक्ष प्रति पक्ष सबैले सहयोग गरेर जानु पर्छ हनी मात्र सरकार राम्रि चल्न सक्छ राम्ररि चलेको सरकारले सबैलाई सुविधा दिन सक्छ अब सरकार नै राम्ररि चलेन भने घर राम्ररि चलेन भने कसरि हुन्छ त्यसो भको हुनाले हामी सबै यक ठाउमा आउनपर्छ हामी सवै यक ठाउमा आयो भने सुदुरपश्चिम मैले हिजो अस्ति पनी भन्ने गरेको छु सबैले सुदुरपश्चिमलाई हेरौ केन्द्र तिरको राजनीति पछि गरौला त्यसो भको हुनाले म सबै सँग अनुरोध गर्न चाहान्छु सरकारले सबै सहयोग गरेर जाउ साच्चिकै सरकारले २७ अरब पनी ५६ अरबको काम गरेर जाने छ त्यसको लागि सरकारलाई मेरो पनी सहयोग रहन्छ सधै म मात्र कुर्सिमा बस्ने अरुले काम गर्नै सक्दैन भन्ने बानी सुदुरपश्चिमबाट हटाउनु पर्छ भन्दै फेरि पनी मलाई यति बोल्ने मौका दिनु भएकोमा धन्यवाद दिन चाहान्छु धन्यवाद ।

माननीय डिल्लीराज पन्त

माननीय सभामुख महोदय,को बजेटको पुर्ब बजेट छलफल को बि 079/2078 नीयोजित विधेयकको कार्यविधि प्रारम्भ भएको छ यसमा सबैभन्दा पहिला प्रथम प्रदेश प्रमुख स्वर्गिय मोहन राज मल्लको देहावसान ले हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु र कोरोनाको कारणले मृत्यु बरण गर्ने सम्पुर्णमा श्रद्धारोपण गर्न चाहन्छु । र भर्खरै अहिले यहा नया मन्त्रि मण्डल भएको छ र म सम्पुर्ण नया पुराना मन्त्री ज्यु हरुलाइ बधाई दिन चाहन्छु धन्यवाद दिन चाहन्छु र हिजो मात्र मुख्य मन्त्री ज्युले बिश्वासको

मत लिनु भएको छ र त्यसको लागि पनी म धन्यवाद दिन चाहान्छु । अगिल्ला दिनहरुमा मुख्य मन्त्री भण्नु भएको थियो अब यो प्रदेश हिड्दैन दौडिन्छ भनेर ७ जना मन्त्री भएको अब ११ जना मन्त्री भयर अब बिकास होला भन्ने मलाइ बिश्वास रहेको छ र यो भन्दा पहिला म एउटा कुरा स्पष्ट गर्न चाहन्छु हिजोको मुख्य मन्त्रीलाइ बिश्वासको मत दिने नदिनेको प्रष्ट कुरा के भण्न चाहन्छु भने नेपालि कांग्रेस सुदुरपश्चिम प्रदेश सभामा शुरु देखि प्रतिपक्ष थियो र अहिले पनी छ । नेपाली कांग्रेसले भोट नहालेको भन्दै उ सत्ता पक्ष भयो भन्न मिल्दैन हामीले जनताले नेकपालाइ अहिले २ वटा नेकपा रहेका छ्न माले र माओवादि केन्द हाम्रो नजरमा २ वटै नेकपा हुन बिभाजन भयो होला तर उनीहरुको आन्तरिक बिभाजन हो हाम्रो दृष्टिकोणमा यो नेकपा को सरकार अहिले सम्म रहेको छ र नेकपालाइ जनताले ५ बर्षको म्यान्डेट दियको हो र त्यो म्यान्डेटलाइ हामीले समालेर सुदरपश्चिम प्रदेश सरकार को स्थिरता न अलमलियोस सुदुरमा जनताको ईच्छा आकांक्षा तटस्थ नहोस भनेर हामी लागेका हौ हामीले सरकारलाइ समर्थन गरेकोहोइन सरकारलाइ समर्थन गरेको भय सरकार कहा हामी बिश्वासको मत हाल्थ्यो त्यस कारणले हामी अहिले पनी प्रतिपइक्ष हौ र हाम्रो भुमिका प्रतिपक्ष नै रहने छ भनेर म सबभन्दा पहिला अवगत गराउन चाहन्छु । र त्यसपछि नया बिनीयोजन विधेयक आयको छ मलाइ यो पढ्दा खेरि अर्को मन्त्रिले भन्दा पनी यकदम राम्रो लायो मलाइ एउटा गित अस्ति भर्खर चलेको छ अर्थ मन्त्री जि आफै स्मार्ट हुनुहुन्छ र मैले यस्तै सुनेको छु एउटा फुलबुट्टे सारी भन्ने गित रहेको छ सपक्क पारि पछ्यौरि मलमलको झण्डै यो बिनीयोजित विधेयक पनी त्यहि छ कहि कुनै कमि रहेको चैन कुनै ठाउमा अपजस गर्नलाइ कुनै ठाउ छैन तर यति हुदा हुदै पनी बिगतका दिन हामीले देखेका हौ अहिले कुरो मन्त्री ज्युले भनेर जानु भएको छ कि यो हामीले धेरै कुरा भन्यौ पनी नगर्न सक्यौ भन्ने कुराहरु पनी भय त नगर्न सक्ने कुराहरु किन गर्ने सिद्धान्त त्यति मात्र राख्ने जत गर्न सकिन्छ सिद्धान्तलाइ ओभरल्याप गर्न मिल्दैन त्यसकारणले हामीले अब देख्ने के हो भनेपछि यो सरकारले बिनीयोजन विधेयक के ल्याको छ त्यो कार्यान्वयन पक्ष कस्तो हुन्छ अहिले सम्म हामीले त्यो पक्ष यतिका बर्ष हामीले कार्यान्वयन पक्ष सधै फितलो देखेका छौ यो कस्तो हुन्छ भन्ने अब हेर्न बाकि रहेकोछ । यो बिनीयोजन विधेयक मा कुनै पनी कुरा छुटेको छैन अघि पुर्व मन्त्री ज्युले भन्नु भयो युवाहरुको छुटेको छ भनेर यस्ता केहि कुरा हुन सक्छन तर यसमा केहि राम्रो धेरै राम्रो फुलबुट्टे रहेको छ तर कार्यान्यवन पक्षलाइ हामीले बलियो बनाउनपर्छ चाहे कोरोनाका कुराहरु हुन चाहे बिकासका कुराहरु हु जुनसुकै कुराहरु हुन भय पनी कोरोनाको सन्दर्भमा हामीले पहिले पनी भनेका थियौ कि कोरोना अघि अघि गैरहेको छ हामी त्यसको धेरै पछि हिडिराखेका छौ उ खादै गैरहेको छ हामी रुदै गैरहेका छौ कुनै पनी यस्तो डिजास्टर कुनै पनी यस्तो आपत बिपत आउन भन्दा अगाडि नै हामी किन सतर्क हुन सक्दैनौ मैले अस्ति भर्खर यो गुगलमा हेर्दाखेरि गत बर्ष भन्दा यो बर्ष ५०बढि हावा हुरि चटयाङ आउने वाला छ गत बर्षको %
बर्षामाभएको डिजास्टर भन्दा पनी बढि त्यो आउने वाला छ हामी त्यसको लागि पहिला सतर्क हुने कि नहुने त्यसतै कोरोनाको सनदर्भमा बल्याक फम का कुराहरु रहेका छन कालो ढुसि रोगका बारेमा रहेका छन यो थर्ड भेरियन्ट आउने वाला छ यसको कोरोनाको यो कोरोनाले आउनु भन्दा अगाडि यो

भन्दा अगाडि आयर हामीले फ्रन्ट लाइनमा उभिने कि नउभिने सुदुरपश्चिम प्रदेशले यो गर्यो गत वर्ष पनी सुदुरपश्चिम प्रदेशले कोरोनाको लागि धेरै कुरा गरेको रहेछ हामीले पनी थाहा पाउन सकेनौ जनताले पनी थाहा पाउन सकेनन् पैसा पनी गयो पैसा पनी आयन किन आयन काम गर्ने तरिका गलत भयो त्यै भयेर आयन हामीले पटकपटक भनेका छौ हामी ५३ जना माननीयहरु रहेका छौ हामीलाइ अख्तियारिको अनुगमनको दिनुस प्रदेश सरकारले लगानी गरेर गर्या छ खेर गएको छ पालिकावालाले त्यो जम्मै बिनीफिट आफुमा लियको छ प्रदेसको कुनै ठाउमा नाम नै छैन अहिले पनी गरिरआखेको छ होला तर खै प्रदेशको कुनै नाम रहेको चैन हाम्रो काम गर्ने तरिका गलत छ यो लाइ हामीले सुधार गर्न जरुरिरहेको छ त्यसैले मैले भनेको यो फुलबुट्टे जो बिधेयक आयको छ यसको कार्यान्वयन पक्ष राम्रो बनाउन पर्यो अनी यो राम्रो हुन्छ अन्याथा यो तिन बर्ष भैसक्यो नेकपाको सरकार बनेको त्यो साच्चै हो एउटा कुरा पहिला पनी नढाटेको पहिला पनी सत्ता पक्षको सांसदले पनी पटक पटक भनेका छन कि सरकारले यो गरेको छ भने देखाउने काम के छ भणेर सत्ता पक्षकै माननीयहरुले सोधिराखेका छन अब हामी त सोध्ने नै हौ र त्यो देखेका पनी छौ हामीले कुन ठाउमा कति वटा पुल बनायौ त्यो १५ किलोमिटर पिच गर्या छोड्नुस त्यो कुराहरु हामीले गत बर्ष मैले भनेको थिय यो कनीका छर्या जस्तो यो खुद्रा पसल थापेको जस्तो बजेट आयको हो भनेर यो यस्तो बजेट किन ल्याउने हामीले कति वटा राजमार्ग बनायौ हामीले सेति जलबिद्युत योजना किन कार्यान्वयनमा ल्याउन सकेनौ हामीले अहिले सम्म कति वटा पर्यटकिय स्थल यहा मजबुत बनायका छौ तिन बर्ष पहिला यहि सरकारले नेकपाको सरकारले ३ बर्षमा हामी यो सुदुरपश्चिम प्रदेश पुर्ण रुपमा साक्षर बनाउछौ भनेर लेखेको त्यो मसँग अझ पनी छ सबै सँग रहेको छ खै हेरौ हामीले कति सम्म साक्षर गरेका छौ त्यो लेख्दा खेरि लेख्दिने फुलबुट्टा हाल्दिने भाषण ठुला ठुला ठोक्दिने अनी हामीले आलोचना गर्दा खेरि सत्ता पक्षबाट आवाज आउने कि तपाइहरु संघियताको बिरोधि हो भनेर यस्तो पनी भन्न मिल्छ हामीले गलत गरेको कुरा हामी भण्छौ हामीले सहि गरेको कुरा अनुगमनमा राखक्नुस न हामी भन्दै छौ सरकारले यहा यहा राम्रो गरेको छ भनेर हामीलाइ अवसर दिनुभको छैन सदै जे देखिन्छ हामीले त्यहि कुरा बोल्न पर्छ । शिक्षा क्षेत्रमा त्यसतै रहेको छ पर्यटन क्षेत्रमा त्यसतै रहेको छ पुर्वाधार त्यसतै रहेको छ उद्योग क्षेत्रमा त्यसतै रहेको छ के गर्या छ यो प्रदेश सरकारले मैले यो गरे भनेर देखाउन को लागि हामीले त अहिले सम्म के हि पनी देखेको छैन तपाईहरुले केहि गरेको छ यस्ता खुद्रिय पसल बाहेक संघिय सँग मिलेर हुन्छ कि स्थानीय तहसँग मिलेर हुन्छ कि आफ्नो बलले हुन्छ कि गरेको काम यो प्रदेश सरकारले गरेको काम के छ अनी हामी गर्बका साथ भन्छौ कि नेकपा सुदुरपश्चिम प्रदेश सत्ता अन्तर्गत रहेको थियो अहिले आफ्नो खुट्टामा उभियको छ आफ्नो खुट्टमा उभियको सरकारले यो गर्यो अहिले सरकारले हामीलाइ हेपेको थियो अहिले हामीले हाम्रो लागि यो यो गरेका हौ हामीले देखाउन सक्नु पर्यो र म पुनयो नयाँ : सरकारलाइ योकुराहरुलाइ छिचोलेर अगाडि जाने छ र प्रदेश सरकारले यो गर्यो भनेर देखाउनको लागि ठोस कदम चाल्ने छ भन्दै बिदा हुन्छु धन्यवाद ।

माननीय बलदेव रेग्मी

माननीय सभामुख महोदय, सर्बप्रथम म बजेट अधिवेशनको सफलताको शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु । कोरोना महामारीका कारणले ज्यान गुमाउने माननीय हाम्रा प्रदेश प्रमुख र सम्पुर्ण मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु र जो आईशोलेसनमा हुनुहुन्छ बिरामीहरुको लागि शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहन्छु। यो महामारीमा मुख्य पंक्तिमा बसेर सेवा पुर्याउने र अन्य पंक्तिमा बसेर सेवा पुर्याउने महानुभावमा गर्न चाहन्छु र सभामुखको मार्फत नै यो बजेट आउने कुरा हो प्रत्येक बर्ष हाम्रो बिद्यमान व्यवस्था रहेको छ त्यै पनी बिगतका सरकारले गरेको बिकासमा जुन महत्वपुर्ण भुमिका रहेको छ खेलेको छ स्थानीय सरकार देखि व्यवस्था रहेको थियो संघ 2000िय सरकार पनी रहेको थियो प्रदेश सरकार नयाँ व्यवस्था भएको कारनले पनी जनताले युक खालको अपेक्षा गरेका थिय र त्यो अपेक्षालाइ जनताले यक खालको चिनाउन सफल भएको छ र आगामी दिनमा पनीआफ्नो पहिचान बानउन र जनताको आवश्यकतालाइ बिशैस गरेर आजको यो बिनीयोजन विधेयक प्राथमिकताका सन्द्रभमा धेरै कुराहरु पहाडि क्षेत्रका दुर्गम क्षेत्रलाइ समेट्ने कुरा आयको छ यो दुखका साथ अर्थ मन्त्रीले जुन यो सिद्धान्त तथा प्राथमिकता ल्याउनु भएको छ यसमा हाम्रो तर्फ बाट केहि रायहरु दिने क्रममा माननीय ज्युहरुले धेरै सुझाव राखु भएको छ मेरो आफ्नो जिल्लाको अर्थ मन्त्री हुनुभएको छ बिगतको वर्षमा भन्दा यो बर्षको बजेटमा दुर्गम जिल्लाका बजेटमा उहाले बुझ्नु भएकोछ महत्वपुर्ण बजेट बिनीयोजित हुने छ यो बिशेस गरेर अगिनृ माननीय ज्युले बिश्लेषण गर्नु भएको थियो अर्थ बिद र माननीय ज्युले ल्याको बजेटमा केहि भिन्नता देखाउने कुरा छ र अर्थ बिदको हिसाबले हेर्ने गरिन्छ र कहिले काहि माननीय बिष्नु खालको लोक प्रिय बजेट ल्याको कारणले पनी अब अहिले मन्त्रीले पनी लोकप्रिय बजेट ल्याउनको लागि महत्वपुर्न योगदान दिनु हुने छ र उहाको कार्यकालमा ल्याको बजेट भोलिको दिनमा पनी चर्चा परिचर्चाको बिषय रहने छ भन्ने पनी म आशा र भरोसा राख्न चाहान्छु र बिशेस गरेर बाजुरामा बाढि पहिरो कारणले लामो समय देखि त्यहको सडक अवरुद्द भएको छ त्यहा का सिचाईमा सिचाई पुग्न सकेको छैन त्यतिखेर प्रदेश सरकारको नेतृत्व गर्दै मुख्यमन्त्री ज्यु आन्तरिक मामिला मन्त्रीज्युले पनी भिजिट गर्नु भएको थियो त्यले गर्दा प्रदेस सरकारले त्यहाका समस्यालाइ समाधान मुख्य सडकलाइ पनी बिस्तार गर्न सकेको छैन त्यलाइ पनी नीरन्तरताका लागि त्यलाइ पनी सम्बोधन हुने गरी बजेटमा मैले सम्बोधनको आशा राखेको छु। त्यसै गरि बहुबर्षे योजनालाइ पनी कन्टिन्यु दिने कुरा आयको छ त्यो एउटा स्वागत योग्य रहेको छ त्यो आधा सम्म जुन बाटो रहेको छ हामीले त्यो लक्ष्य मा पुर्याउन नसक्दा त्यसको अर्थ हुदैन त्यसतै खानेपानीको समस्या हुन्छ त्यसै गरेर छरियर रहेका बस्तिहरुलाइ छाडि परेका समुदायलाइ उकास्नमा योगदान रहने छ यो बजेटले सबै पक्षलाइ सबै क्षेत्रलाइ समेट्ने कुरामा योगदान दिने छ र कोरोनाको बारेमा धेरै साथिहरुले कुरा गर्नु भएको छ र यलाइ पनी अगाडि बढाउने छ भन्ने आशा राख्दै पुनम यो बजेटले सबैलाइ खुशि सुखि : हुने खालको बजेट आउने छ भन्ने भनाइ राख्दै म मेरो भनाई लयहि राख्न चाहान्छु । धन्यवाद नमस्कार ।

माननीय रतन बहादुर थापा

माननीय सभामुख महोदय ज्यु प्रि-बजेट अर्थत प्राथमिकता र उद्देश्यका कुरा बजेटमा राख्ने उद्देश्यका साथ यो विधेयक आयको छ हामीले सुनेका छौ कम्पुटरमा बजेट राख्ने लक भैसकेको छ र सुनेको छ र यो कहा सम्म रहेको छ यो कर्मचारी बाट सुनेको हो । अब लक भै सक्यो भने ब्यबहारिक रुपमा यसो गरेको हो भन्ने पर्ने अब यो परम्परा राख्नै पर्ने भएकोकारणले राखेको हो जस्तो लाग्छ किन भने प्राथमिकता भन्ने कुरा पहिला हुन्छ र पहिला राखिसकेपछि धेरै भन्न पर्ने ज्सतो मलाइ लाग्दैन र यो बजेट यसमा केन्द्रले ठग्यो बजेट आयन भन्ने कुराहरु हामी धेरै माननीयहरु बाट सुनेका छौ पहिलो पटक १ अरब २ करोड आयको छ र त्यसमा शुन्य खर्च भएको छ र अहिलेको अवस्थामा आउदा पनी पैसा दियको पैसा यो प्रदेशले खर्च गर्न सकेको छेन अब खर्च नगर्ने ठाउमा दियो भने त अरु ठाउमा घाटा पर्च नी त्यो कारणले खर्च गर्ने हाम्रो हैसियत छैन यो प्रदेशको राष्ट्रलाइ कन्ट्रिब्युसन कति हो भन्दा खेरि ८० करोड पनी पुगेको छैन हाम्रो हैसियत भनेको यो देसलाइ हामीले ८० करोड दिन्छौ हामीले लियका छौ अरबौ अरब एउटा लम्किचुवा नगरपालिकाले को कुरा गर्नु हुन्छ भने १ करोड पनी छैन तर त्यहा अरब आएको छ यो देशमा त पैसा रैछ नी यो देशका प्रधानमन्त्रीले त पैसा दिएका रहिछन । भन्ने कुरा आयो हिजो किन आयन तिन बर्ष पहिला किन आयन नगर पालिकामा १० लाख २० ३०- भन्दा माती थियनभने अहिले अरबौ आईरहेको छ आखिर यो देशमा पैसात रहेछ देशमा पनी उठेको थियो तर त्यो पैसा केहि नेता र कर्मचरीको जेबमा रहेको थियो उनीहरुका छोराछोरिमा रहेको थियो बिदेश भ्रमण मा रहेको तियो यो देशमा रहेकोछ त्यसकारणले हामी जहिले पनी भन्ने गरेका छौ भ्रष्टाचारको अन्त्य गरौ तर भ्रष्टाचारको अन्त्य भएको छेन प्रधानमन्त्रिले त भन्नु भएको छ म १ रुपिया खान्न १ रुपिया खान दिन्न तर त्यो नाराले आज दुखित दियको छ उहालाइ किनभने खानेहरुको संख्या धेरै छ ईमान्दारहरुको संख्या जहिले पनी थोरै हुन्छ यहा पनी हामी हरेक ठाउमा हाउ ईमान्दारको संख्या कम रहेको छ त्यसकारणले हामीले संघर्ष गर्नु परेको छ यो कुरा म भन्न चाहन्छु हामी आज यहा बसिरहेका छौ हामीले हरेक बयक्तिले आफ्नो जिम्मेवारी के हो भन्ने कुरा जान्नु पर्छ र अहिले म एउटा प्रदेश सांसद छु रमैले १४ हजार ३ सय मत ल्यायर मैले जितेको छु र त्यहा अर्को पार्टि पनी चुनाव लडेको छ र करिबमन १ लाख जनताको प्रतिनीधित्व मेले गरिरहेको छु मैले एउटा पारटिको चिन्ह लियर र एउटा बिचार लियर म लियर र पार्टिको घोषणा पत्र लिएर म आयकोन थिय र मैले बोल्दा खेरि ति ब्यक्तिको प्रतिनीधित्व र तिनीहरुको आवाजलाइ हामीले सोच्नु पर्छ तर त्यो सोधियको चैन आज हाम्रो नैतिकताको यो देशमा खडेरि आएको छ हामी कसको आयको छ म भन्न चाहदैन त्यो जनताले त्यो मालिकले त्यो नेपालका जनताहरु हामीभन्दा धेरै अगाडि बडिसकेका छन तिनीहरुले थाहा पाउलान हामी सँग नैतिकता आज कुर्षिसँग जोडियको छ र हामी कुर्षिको लागि त्याग र बलिदानको कुरा छोडौं हिजो टाउकोको मुल्य एउटा पार्टिले गरेको थियो अर्को पार्टिको नामना टाउकोको मुल्य राखेको थियो र त्यहि पार्टिको कार्यकर्ताहरु मधेशमा उपेन्द्र यादवले २२ जना कार्यकर्ताहरुलाइ लखेटि लखेटि मारेको थियो आज यकै दिनमा एउटा कुर्षिको लागि साटघाट बनेको छ र मन्त्री बन्देउ भनेर हात जोडेको छ

अनी यहा आज ठुला नेताहरुको ठुला पार्टिहरुको मार्क्सवाद लेनीनवाद का कुराहरु नभयर आज हामी कुर्षिबादमा गै रहेका छौ यसले हामीलाइ धेरै दुखि बनायको छ नेपाली जनता लाइ हामी ईन्डियाको रेल्बे स्टेशनमा गयौ भने यक जना मान्छे बसेर दिशा गरिरहेको हुन्छ तल टाउको गरेर हजारौ मान्छेहरु हिडिरहेका हुन्छन त्यो देख्दाखेरि यसो मुखफर्कायिर हिड्छन जनताले हेरिरहेका छन त्यसता आफ्नो टाउको झुकायर अनी रोडमा नांगो बसेर तमासा देखायका छन जो नागरिक र हाम्रा नेताहरुले र जनताले देखेका छन र यसको फैसला गर्ने छन र मलाइ लाग्छ त्यो अवस्य नै हुने छ आज हामी यो धन्यवाद दिन पर्छ आज मन्त्रीमण्डल बढेको छ खाने मुखहरु बढेका छन मन्त्रिहरुको बजेट बनाउने धेरै काम रहेको च यक जना बस्नु भएको छ हाम्रो बिद्वान डायनामिक मन्त्रीहुनुहुन्छ आयर तलब भत्ता बुझायर गैहाल्नु भयो नआय पनी हुनुहुन्थ्यो किन भने बिजि हुनुहुन्थ्यो सवै आउन पर्ने कुरा चैन र अब खुसिको कुरा धेरै मन्त्री हुनबयको छ महिला मन्त्री हुनु भएको छ उहालाइ धेरै धन्यवाद दिन चाहान्छु जसरि त्यसरि यनी हाउ समाउ जसरि पनी तपाइहरु आउनु भएको समय कम छ तपाइहरु काम गर्नुस मान्छे जिबनमा यक पटक आउछ र त्यो कुरा गर्न पर्छ हिजोको दिनमा हामी देख्थ्यो जम्मै अछाम रामारोशन जम्मै पाना पल्टायर कि त्यो अछाम आधा अछाम त्यहा रहेको थियो भने अब आधा बझाङ त्यहा होस भन्ने म शुभकामना दिन चाहन्छु किनभने बाजुरा वास्तवमा पिछडियको ठाउ रहेको छ यहा त मैले भनेको जस्तो मैले १ लाखको प्रतिनीधित्व गरेकोछु भने हाम्रो मन्त्री ज्युले २७ लाख जनताको प्रतिनीधित्व गर्नु भएको छ तर उहाले त्यो देखियको छैन जो मन्त्री भएको छ आफ्नो क्षेत्रमा मात्र बजेट हाल्ने आफुले हुन त मन्त्रीहरु आफ्नो क्षेत्र भन्दा बाहिर गयको छैन त्यो भएको कारणले सबै भन्दा धेरै बाजुरा मा होस र त्यस पँछि अन्य ठाउमा हामी यो देशको मन्त्री हौ भन्ने तपाइलाइ लागेको छ भने प्रदेशमा सवै माननीय हरुले बजेट दिनु भएको छ होला समानुपातिक माननीय हरुले माग गर्नु भएको होला सबैलाइ पुगाउनुहोस हामीले कुनै गाडि घोडा किन्नका लागि हाम्रो घर बनाउनको लागि हामीले बजेट माग गरेका छैनौ ति पनी जनता हुन तपाइहरु पनी सरकारमा हुनुहुन्छ र तपाइहरु मध्यकै उहाहरु एउटा जनता हरु हुनुहुन्छ त्यो गर्नुस आज यो प्रदेशमा ९९म मुख्य मन्त्री बाहेक म %१ % मन्त्रीले काम गर्नु भयन यस्तो भयो सबैले भन्ने गरेको थियो र राम्रो काम गरेको छ सबैलाइ भन्छु मुख्य भन्ने मैले पनी कहिल्यै सुनेको थियन र मैले पनी भन्ने गरेको छैन र मैले समर्थन पनी गरेको छैन हिजो र हिजो उहाहरुले समर्थन गर्नु भयो र के कारणले समर्थन गर्नु भयो हिजो १ बर्षको बच्चा छ २ बर्षको बच्चा छ भन्दा भन्दै अब त ३ बर्षको भयो अब २ बर्ष पछि त त्यो जवान भयर पनी होला सायद अहिले यकदम जवानी मा भयर होला सायद उहाको ईच्छा पनी बढ्छ कि अनुभव पनी यहाहरुले सपोर्ट गर्नु होला यहाहरुले भोट दिनु भएको छ त्यसकारणले म सम्पुर्णलाइ बधाई दिनचाहान्छु तपाइहरुले राम्रो काम गर्नुस अवसर यक पटक पाईन्छ मुख्य मन्त्रीले पनी राम्रो गर्नुस यो प्रदेशलाइ केहि न केहि गराउनुस यस्तो नहोस कि तड्पेर के मान्छेलाइ हत्या गर्नको लागि गोलि हान्नु पर्छ र गोलि हान्नु पर्दैन हिजो अस्पतालमा मान्छेहरु छटपटि मरिरहेका थिय मैले टिभि हेर्दा खेरि छटपटाईरहेका थिय बन्द गर्नु पर्थ्यो हेर्न सकिने अवस्था थियन ति मान्छेहरु कसले मार्यो कसका कारणले त्यसको हत्या को जिम्मा

कस्ले लिन्छ भन्दाखेरि तपाइहरु सम्झनुस कसले लिन्छ सिटामोल छैन भन्ने कुराहरु आयको छ त्यो कारणले हामी बिकासको कुराहरु गरौ समृदिको कुराहरु गरौ र अब कोरोनाको सब भन्दा ठुलो समस्या यसको पनी समाधान गरौ र हाम्रो देश छोटो छ डेढ बर्षको अबधि रहेको छ तपाईहरु राम्रो काम गर्नुस भन्दै आफ्नो भनाइ अन्त गर्छु धन्यवाद ।

माननीय उमा कुमारी वादी

माननीय सभामुख महोदय, आज यो छलफल आज आठौ अधिवेशनको सातौ बैठकको शुभकामना दिन चाहन्छु त्यसै गरेर आज हाम्रो प्रदेश प्रमुखको स्वर्गवास भएको कारणले मेरो ब्यक्तिगत तर्फबाट उहाको आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्छु र उहाको परिवारमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस भन्ने प्राथना गर्छु र त्यो पिडाबाट पिडित जति पनी माननीसहरु स्वर्गारोहण भएका छन उहाहरुको सबैको आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्छु । र बेडमा अहिले बिरामी अवस्थामा हुनुहुन्छ उहाहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्चु । यो तयारी गरेको छलफल छ यो बडा मेहेनतको साथ राम्रो तरिकाले बनेको छ र यो नया मन्त्री मण्डल हिजो नेतृत्व त्रिलोचन भट्टको नेतृत्वमा बनेको छ यसलाइ म धेरै शुभकामना दिन चाहान्छु र सँगै आशा वादि रहेको छु म किनभने लोकतन्त्र वादि हु प्रजातन्त्रवादि हु म उमा वादि हु यसका कारणले फेरि पनीम विश्वास गर्छु र शुभकामना प, नी दिन्छु । अब आउदा दिनमा म अब तितो बाट शुरु गर्यो भने मिठो मिल्छ कि आशा अगि भर्खेरै माननीय ज्यु हरुले धेरै कुरा भनेर जानु भएको छ । किनबने अहिले नया मन्त्री हरु जोशिला होसिला हामीले पायका छौ त्यो;भएको कारणले हामी आशामा रहेका छौ सायद आउदा दिनहरुमा पनी बिगतमा जस्तो पिडा समानुपातिक र प्रत्यक्षका माननीय ज्युहरुमा बिभेद हुने छैन भन्ने कुरा गगत बर्ष मैले सुनेको थियो मैले बुज्न सकेन कि बुझ्न सकेन कि एउटा घरमा कति वटा बिरुवा लगायो भने के बजेट पाउने छ भन्ने हेरिम मैले त साच्चिकै गरेर केहि बिरुवा लगाय अहिले अंगुर फलिरहेको छ अर्थ मन्त्री ज्यु कता जानु भयो कता जानु भयो । द्वारिका देवि ठकुराठिको कुरा बडा जोड दारका साथ सदनमा उठ्यो समपुर्ण माननीय ज्युहरुलाइ म धन्यवाद दिन चाहन्छु । उहाको नाम जोड दारले उठ्न पर्ने नाम पनी हो किनभने यो प्रदेसको उहाको यकदमै प्रभावसालि महिला त्यसमध्ये पनी यशियामा देसको पहिलो मन्त्री त्यो महिला भएको करणले तर बने पनी उहाको नाममा यदि पायो द्वारिका देवि ठकुराठिको नाममा यो शालिक खडा भयो भन्ने शुन्न पायको भय । हामीलाइ पनी खुसि लाग्ने थियो कि र सँगै अर्को कुरा म भन्न चाहान्छू । \
सभामुख महोदय मलाइ बिश्वास छ १मिनेट पक्कै थप गर्नु हुनेछ भनेर त्यो भाको हुनाले अर्को कुरा २- मैले सुने पोर साल परार साल यो दलितपार्कि ज्युको नाममा धेरै जोडदारका साथ नाम सुने त्यो पनी टिकाराम पार्कि नाम सुने मैले पक्कै पनी दलितको चश्माले हेर्या छ यो सरकारले पक्कै पनी दलितको नाममा आउछ भन्ने कुरा मलाइ बिश्वास रहेको थियो र अहिले त झन फेरि पनी धेरै जना तल बाट खारियका महिला मन्त्रीहरु हामीले पायका छौ । धेरै बिद्वान अर्थ मन्त्री ज्यु हामीले पायका छौ र त्यसमा पनी दलित का मन्त्रीहरु हामी ले पायका छौ त्यो भएको कारणले पनी मैले अगि नै भने म

आशा वादि रहेको छु उमा वादि भएको कारणले टिकाराम पार्को जस्तो पनी नहोस द्वारिका देबि ठकुराठि जस्तो पनी नहोस कति कति वटा मन्त्रीहरु सहभागि रहेका थिय त्यस्तो पनी नहोस मैले अगि नै पनी भनी सके साच्चिकै गरेर शुर्य उदाय जस्ता मन्त्रीहरु हामीले पायका छौ र सिँह दरबारको अधिकार हामीलाइ चाहेको छेन त्यो त्यहि रहोस त्यहिका जनताले पाउन सक्या छैन हामीले के पाउने थियौ र तर यो प्रदेश सरकारले बजेट र नीति कार्यक्रम यो प्रदेशका हरेक घरमा पुगोस असाध्यै राम्रो छ यो छलफलको यो विधि कुरा आयको छ तर यो कुरा गहिरियर दलितको कित्तामा उभियर राजको कित्तामा उभियर राउटेको कित्तामा उभियर सम्पुर्ण बादि कित्ताको उभियर बजेट बनोस अर्थ मन्त्री ज्यु मेरो सामुन्यमा हुनुहुन्छ आग्रह गर्छु म उहाले नगरेको पनी होइन उहाले धेरै समुहलाइ गर्नु भएको छ अस्ति भर्खरै दिनु भएको छ त्यो आशा लागेर जसरि सभामुख ज्युले दिनुहुन्छ मलाइ त्यसतै आशा म अर्थ मन्त्री ज्यु बाट गर्या छु र यसपालि बजेट वादि समुदायको लागि बजेट वादि समुदायका धेरै भन्दा धेरै महिलाहरु यकल पनी छैन्न जोडा पनी छैनन् र ति महिलाको लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ताको ग्यारेन्टि गरोस जुन भत्ता राजि समुदायले पाउछ र अर्को कुरा सँगै मलाइ भन्ने मन लागेको छ र आशा रहेको छ भरोसा पनी रहेको च माछो माँछो भ्यागुतो भने झै हामी यसपाली किनभने समानुपातिक माननीयहरुलाइ सौताने व्यवहार हामीलाइ भाको हो प्रत्यक्ष तर्फका भन्दा समानुपातिक माननीय त्यसमाथि पनी महिला माननीय ज्यु त रातभरि लेख्नहुन्थ्यो लेख्न जान्ने ले अनी दिनभरि मन्त्रालय गुरगुर दकुरेर त्यहा सचिवहरुलाइ य बाबु गरदिनु न यहाका खरिदारहरुलाइ हजुर गरिदिनुहोला है अनु त्यहा सोखिय सचिव त जानुस जानुस तपाइहरु जानुस कस्तो कुरा गर्या यहा मान्छेलाइ मर्नको लागि औषधि छैन सुनेका थियौ त्यसतै अहिले पनी मैले धेरै जना माननीय ज्युवाट मुख्य मन्त्री ज्यु बाट मैले सुने पनी त्यो आशा र भरोसा छ अहिलेका कोभिडका बिरामिले समयमा औषधि पाउन सिलिण्डर पाउन सिटामोल पाउन भन्नु कि नभनु जस्तो लाग्यो सभामुख महोदय हुन त त्यसतो नहोला जेब भर्ने काम नहोस औषधिले भरिपुर्ण कोभिडका बिरामीले पाउन सुविधा सम्पन्न तिनले पाउन र वाचेर यो प्रदेशका जनताहरु जयजयकार यो सरकारको मनाउन जयजयकार भनुन आउदि दिनमा हिजोको दिनमा जसरि नीर्वाचन भयो त्यसरि नै दोस्रो नीर्वाचनमा पनी मेरो शुभकामना रहेको छ यो चेहराहरु फेरि मैले देख्ब पाउ फेरि यो सदनमा उभियर मैले भन्न त मैले मौका पाउछु पाउदिन मलाइ थाहा छैन पार्टिले म माथि विश्वास गर्छ गर्दैन थाहा छेन तर यि चेहराहरुलाइ मैले अस्ति पनी मुख्यमन्त्रिलाइ जस्तो ज्ञापन पत्र मैले यि मेरा माननीय हरुलाइ दिन पाउ र यो रो शुभकामना र आउदा दिनहरुमा जसरि पोहोर साल ९ जिल्लाका वादिहरु आयर सभामुख ज्युकहा धेरै दुख दिय अर्थ मन्त्रीकहा पनी धेरै दुख दियम धेरै मन्त्रालयमा धेरै दुख पायका छौ र्तयो अब अन्त हुन्छ जस्तो लाग्छ र समानुपातिक माननीय ज्युहरुलाइ पनी बजेट दिनुस छैन भने छैन भन्नुस हामी चित्त बुझाउछौ यि जनताले हामीलाइ भोट दियर पठाका हुन हामीलाइ चाहेको चेन तर प्रत्यक्षका माननीयको खल्तिका खल्ति यकदम टनाटन भरिने तर हामीले हाम्रा दाजुभाइ दिदिबहिनीलाइ एउटा सिटामोल पनी नदिने यो चाहि बिभेद नहोस र सँगै समय धेरै पायको छु मैले सानो कुरा फेरि पनी भन्न मन लाग्यो वादि समुदायका बच्चाहरु जो अहिले बेरोजगार भयर घरमा बसेका

छन उनीहरुलाइ रोजगारी छैन यदि एउटा मन्त्रालय छन यति संस्थाहरु रहेका छन डिग्रि पढेका बच्चाहरु छन यो भन्दा अगाडिको सरकार slc फेल भयर घर घर गका छन तर अहिले आउने नया सरकारले डिग्रि पास गरोस मेरो शुभकामना रहेको छ र सम्पुर्ण वादि समुदायलाइ र राजिलाइ राउटेलाइ दलितउलाइ सम्पुर्ण तिनीहरुको कित्तामा उभियर बजेटको सुचारु होस भन्दै आग्रह गर्दै समय दिनु भएको मा सभामुख ज्युलाइ अहिले समय बचे पनी पछि समय दिनुहोला भन्दै आशा राख्दै बिदा हुन्छु धन्यवाद ।

माननीय प्रेम प्रकाश भट्ट

सभामुख महोदय, हाम्रो सर्बप्रथम त हाम्रो यस प्रदेशका प्रदेश प्रमुखको कोरोनाको कारणले उहाको नीधन भएको छ र उहाको श्रद्धासुमन अर्पँण गर्दछु र कोभिडको कारणले मृत्यु हुनु भयका सम्पुर्न प्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु र अस्पतालामा कोभिड सँग लडिराखु भयका सम्पुर्ण बिरामी हरुको स्वास्थ्यलाभको कामना गर्छु । जुन किसिमबाट हामी यो अधिवेशनमा हामी चौथो बजेट ल्याउन गै रहेका छौ र यो बजेटको बिनीयोजित बिधेयकका सिद्दान्त प्राथमिकता र यसका उद्देश्यहरु माथि हामी छलफल गर्न गैराखेका छौ र यसका लागि हाम्रो सबै भन्दा पहिले त सरकारले फेरि यो ३ बर्ष पछि बिश्वासको मत हिजो मात्र लियको छ यसका लागि म सरकारलाइ बधाई ज्ञापन गर्न चाहान्छु । मुख्य तया नीति र बिधेयकमा अहिले सम्म यो राजनीति अन्योलताको अवस्था आयको छ र केन्द्रको सरकारमा पनी जुन किसिमको बाट अहिले राष्ट्रियताक बारेमा थुप्रै चर्चा हुने गर्थ्यो र अहिलेको प्रधानमन्त्री एउटा राष्ट्र बादि भनेर उहा कहिलिनु भाको थियो र उहाका पछिल्ला गतिबिधिले गर्दा उहा कसको कारणले राष्ट्रवादि हुनुभएको रहेछ भन्ने कुरा अहिले थाहा भयो जब उहा यक्लै नीर्णय गर्नेठाउमा पुग्नु भयो र पहिले नाका बन्दि हुदाखेरि पहिला सायद शुसिल कोइरालाको नेतृत्वमा एउटा संविधान भएको थियो र त्यतिबेला उहाको एउटा साथ थियो र कम्न्युष्ट अरु को साथ थियो । त्यो कारणले गर्दा उहा एउटा राष्ट्रवादी जस्तो देखिन्छ त्यपछिको चुच्चे नक्साको लागि जुन ल्यायो उहाले प्रधानमन्त्रि त्यको लागि थुप्रै दबाव सडकमा पनी दवाव रहेको थियो र त्यसपछि आयर सदनमा पनी दबाव भयो र त्यो पछि आयर उहाले चुच्चे नक्सा प्रकाशित गर्न बाध्य हुनु भयो र अहिले आयर सबैलाइ छोड्न बाध्य हुनु भयो उहा ले कसैलाइ पनी रुचाउन चाहेन्न उहाले कसैको सुझाब मान्नु भयन र उहालाइ हामीले नीयाल्यौ हेरयौ र त्यसपछि उहाको राष्ट्रवाद आज उदाङ्ग भयो । भएको छ र त्यो देखियको छ जसले गर्दा खेरि हाम्रो यहाको स्रोतसाधन भारतमा बेच्ने देखि लियर सामन्त गहिरो भित्रि राति भित्र अध्यारो कोठामा बसेर काला कर्तुत पछाडि यो नेता भुटानीकरण भैराखेको छ भन्ने बिषयमा अहिले एउटा सोच्न पर्ने वेला भएको छ र यो संघियताको मर्मलाइ पनी अहिले यो ४ बर्ष भैसकेको छ र संघियता समबन्धि कानुन उहाले बनाउन चाहानु हुन्न जब कि यो संघियतालाइ चाहिने आवश्यकत कानुन हरु संविधानले भनेको प्रदेश प्रहरिको व्यवस्था प्रदेश लोकसेवाको व्यवस्था र प्रदेशमा रहेका जति पनी स्थानीय तह हरु रहेका छन ति सबैमा कर्मचारी खटनपनका व्यवस्था यि कुराहरुको वारेमा कानुन त्यसतै थन्केका छन

र उहा अध्यादेशबाट सरकार चलाईराखु भएको छ त्यसतै गर्दा खेरि हामीले नीति र सिद्धान्तका कुराहरु हामी खोजिरहेका हुन्छौ जब कि कानुनले स्पष्ट बोलेको छ र हाम्रो नीयमावलि ले बोलेको छ त्यहा घण्टा मिनेटले मात्र होन त्यहा ठुला राम्रा विधि बिधानमा भयका दफाहरु नै खाईसकेको अवस्थामा सरकारले यो संविधानलाइ नै गरिरहेको अवस्थामा नीति नीयमावलिका कुरा गरेर हामीले यहा हुदैन त्यसैले यो संघियता रक्षा का लागि पनी हामी यक जुट हुन आवश्यकत रहेको छ यसमा हामीले कांग्रेस हामी कम्न्युष्ट भन्ने होइन यो सत्य को पक्षमा लड्ने राष्ट्रियताको पक्षमा लड्ने देशको पक्षमा लड्ने हरुको यकता हुन जरुरि छ र त्यो यकता अहिले हामीले राष्ट्रिय अहिलेको संविधानलाइ अहिलेको यो संघियतालइ वचाउने र यसको बिरुद्धमा यो संविधानलाइ फाल्ने बिचको यो हो रदेशको पक्षधर र यि सबै यक ठाउमा आउन जरुरि रहेको छ जस्तो लाग्छ र हामीले हाम्रो प्रदेशको साझालेख हरु हामीले ल्याका छौ र यो चौथो बजेट जुन ल्याउनगै राखेका छौ र यसमा यो नीति तथा सिद्धान्त सबै एउटा राम्रो किसिमले आयको छ यसको लागि माननीय हाम्रो आर्थिक मामिला मन्त्रीलाइ म धन्यवाद दिन चाहान्छु र अर्को कुरा सिद्धान्त भनेको त्यतिकै त्यो कार्यान्वयनमा गयन भने त्यो एउटा कागजको खोष्टो मात्र हुने छ र त्यो कार्यान्वयनमा जानको लागि हाम्रो यहाको खर्च गर्न सक्ने हामीले कस्तो खालको सरकार बनायका छौ र कस्तो खालका कर्मचरी रहेका छन त्यसका फरक पर्योभने एउटा सच्याउनको लागि ६ महिना लाग्छ अहिले सम्म पनी सच्चियका छेनन् यो खालको व्यवस्था हामीले कसरि अगाडि बढाउन सक्छौ यो कर्मचारी तन्त्रलाइ हामीले कसरि चलाउने यसको अगाडि बढाउने यो कुरामा हामीले क्षमता बिकास गर्ने कि नगर्ने यतातिर पनी हामीले बिचार गर्नु पर्छ जस्तो लाग्छ र योजनाहरुको बारेमा पनी अहिले कुरा आईरहेको छ हामीले देख्न सक्ने र भन्न सक्ने खालको एउटा कसरि सुखि हुने र कसरि समृदि बनाउने समृदिका योजना बनाउने हो भने यसको योजना के हुन सक्छ हामीले भन्दै आयका छौ । अहिले सम्म हामीले यहाको समृदिको योजना बनाउने भनेको हामी सँग पानी छ त्यो बाट बिजुलि र त्यो बिघुत बाट हामीले बेचेर त्यो बाट पनी तर अहिले सम्म एउटा पनी हामीले बिघुतका लागि सर्भे गर्न सकेका छैनौ डिपिआर गर्न सकेका छैनौ एउटा योजना अगाडि बढाउन सकेका छैनौ । त्यो कारणले गर्दा खेरि हामी समृदिको योजना बनाउन सक्छौ कि सक्दैनौ । अर्को कुरा शुखि नेपाली अब जनता लाइ हामीले स्वास्थ्य र शिक्षा उसको आफ्नो आधारभुत आवश्यकता हो र स्वास्थ्यका लागि हामीले अस्पतालहरु वचाउने कसरि औषधि कसरि अगाडि बढाउने भन्ने वारेमा यो कुरामा हामीले उहालाइ सुखि कसरि बनाउन सक्छौ यो सबै कुरामा हाम्रो एउटा कोभिड त छदै छ त्यो बाट   उत्पन्न भएको बेरोजगारि पनी रहेको छ यो पनी हाम्रो एउटा यहाको समस्या हो र प्रदेसका मुख्य समस्यामा केके हुन सक्छन यसको बारेमा पक्ष बिपक्ष भन्दा पनी हामी सबै यकै ठाउमा आयर हामीले बेरोजगारिका बिरुद्ध लड्नुपर्छ र अशिक्षा का विरुद्धमा लड्नु पर्छ र हामीले लड्ने भनेको रोगका बिरुद्धमा हो भोक का बिरुद्धमा हो यो बिरुद्धामा लड्नका लागि यो यक ठाउमा आउनु एउटा बिचार बनाउनु भनेको यो प्रदेशको यकता हुन्छ र प्रदेशको पक्षमा हुन्छ त्यसैले गर्दा खेरि हामीले बजेट को बिनीयोजित गर्दा खेरि पनी हाम्रो पहाडि जिल्ला र तराईको जिल्ला । पहाडि जिल्लामा नीर्वाचन क्षेत्रहरु

बढि छन त्योले गर्दा खेरि कतिपय बजेट बढि जाला तर पहाडमा बिकास कम छ हामी कमसेकम यहाको मान्छेले त साईकल चढ्न पाउछ हिड्न परत्दैन तर त्यहाको मान्छेले खुट्टा उकाला ओराला हिड्न पर्ने छ त्यहाको गाउपालिका अहिले सम्म सडक पुगेको छैन यहा एउटा सडक बनाउदाखेरि हाम्रो १ किलो मिटर पिच गर्न धेरै सजिलो रहेको च पिच गर्न गिट्टि लग्दा खेरि १७०० घन मित्यहा बोकेर . -३पुर्याउिन ४पुग्च त्यो कारणले गर्दा खेरि यहाको पैसालाग्ने र त्यहाको पैसा लाग्ने धेरै फरक 000 हुन्छँ त्यसैले गर्दा खेरि हामीले पहाडको बिकासलाइ कसरि गर्ने र त्यहा कमसेकम ७ वटा पहाड तिर छन र त्यहाका दुर्गम ठाउमा अझै पनी स्वास्थ्य बाट पछाडि परेका छन थुप्रै गाउपालिकामा एम्बुलेन्स पुगेको छैन त्यो ठाउमा हामीले एम्बुलेन्स कसरि पुर्याउने त्यहाबाट वचाउनको लागि हेलिकप्टरको व्यवस्था पछि होला तर बिरामीलाइ एम्बुलेन्समा कसरि बोक्ने त्यो कुराको बारेमा हाम्रो सरकारले सोच्नु पर्छ र जुन पालिकामा एम्बुलेन्स छैन त्यो पालिकामा कमसेकम एउटा एम्बुलेन्स दिने र प्रत्येक जिल्लामा एउटा शबबाहन दिने हामीले व्यवस्था गर्नु पर्छ र शव बहान कसरि पुर्याउने भन्ने त्यो सानो सकमले ठुलो एउटा खुसि हुन सक्छ र ठुलो एउटा ठाउमा खुसि हुन सक्छ भने त्यसता योजना हामीले बनायर लग्नु पर्छ र अर्को पहाडि क्षेत्रमा थुप्रै प्राबिधिक बिद्यालयहरु खुलेका छन र ति बिद्यार्थिको भरमा मात्र चल्न सक्ने अवस्थामा छैनन् त्यसको लागि अनुदान कसरि दिन सक्ने र ति अनुदान बाट कसरि चलाउने हामीले त्यो अगाडि बढाउनु पर्छ र हिजो अस्ति ल्यायका कार्यक्रमहरु महिलालाइ सचेतना दिने कार्यक्रमहोस ति कार्यक्रमलाइ हामीले नीरन्तरता दिन पर्ने हुन्छ द्वारिका देबि ठकुराठि दशरथ चन्द टिकाराम पार्कि यि छात्र बृति जसले डक्टर पढाउन सकोस र जसले गर्दा थुप्रै नर्सहरु लियर हामीले कसरि पछाडि परेका बर्गको त्यसता पढ्न सक्ने क्षमता भयका मान्चेहरुलाइ हामीले पढायर यहिको बिकासमा लगाउने कसरि हुन सक्छ त्यतातिर यो बजेटको प्राथमिकता त्यतातिर हुन पर्छ भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु र यति कुरा राख्दै म बिदा हुन्छु हवस धन्यवाद ।

माननीय अम्बी कुमारी थापा

माननीय सभामुख महोदय, आज आठौ अधिवेशनको कार्यकालको शुभकामना दिन चाहान्छु सर्वप्रथम त हाम्रो प्रदेशको पहिलो संघियताको पहिलो प्रदेश प्रमुख र हामी यो प्रदेश सभामा माननीय भयर आउदा पहिलो सपथ ग्रहण गराउने ब्यक्तिको नीधन भएको छ उहा प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली गर्न चाहन्चु । र यो कोरोनाको कारणले बिश्व भरि ज्यान गुमाउने र हाम्रो प्रदेशमा ज्यान गुमाउने हाम्रा तमामत दाजुभाइ दिदबहिनामा हार्दिक श्रदान्जलि गर्न चाहान्छु । अहिले कोरोनाकै कारणले गर्दा बिरामी भयर हस्पिटलमा र घरमा बस्नु भयका बिरामीहरुका लागि पनी शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहान्छु ।

थुप्रै कुराहरु आईसकेका छन मलाइ त कति कति आफुलाइ पनी लागेको थियो लाष्ट मा रहेको रहेछ मेरो पालो कति खेर आउछ कति खेर आउछ भनेर । थुप्रै कुराहरु आईरहेको छ र हाम्रो देश गुज्रिरहेको अवस्थामा संघिय संसदहरु पटक पटक बिघटन गरेर अहिले सरकार अध्यादेश मार्फत बजेट ल्याईरहेको अवस्थामा हाम्रो प्रदेश सरकार यथावत नै रहेको छ प्रदेश सरकार नया मन्त्री मण्डल गठन

भएको छ र सर्बप्रथम मुख्य मन्त्री लगायत नया मन्त्रीहरुलाइ म धन्यवाद बधाई दिन चाहन्छु । हामी संघियतामा गै सके पछी नेपाली कांग्रेस भनेको एउटा यस्तो पार्टि हो लोकतन्त्र समाजवादलाइ आदर्श गर्दै जनता को जनमतलाइ कदर गर्दै जनताको जनमतलाइ कदर गर्दै अगाडि बढने पार्टि भएको नाताले हामी लोकतन्त्र वादि भएको नाताले अहिले देसमा आयको बिडम्बनाको कारणले अहिले देशमा ल्याईरहेको जुन बिडम्बनाको हामी घोर बिरोध गर्न चाहान्छु । किन भने अहिले देशमा कोरोना को कहरमा जनता कोरोनासँग लडिरहेको अवस्थामा जनताले सिटामोल नपाइरहेको अवस्थामा देशमा हाम्रो संघियता बिरोधि काम र संविधान बिरोधि काम गर्ने तत्वहरुलाइ हामी सबैले औंला उठाउन जरुरि रहेको मलाइ त्यो लागेको छ किनभने हिजोका दिनमा थुप्रै सहिद बनेका हुन संघियता ल्याउनको लागि लोकतन्त्रको स्थापनाको लागि र संबिधान लेख्नको लागि थुप्रै सहिदहरु बलिदान रगतको बलिदान बाट आयको हाम्रो नेपालको संबिधान हामीले कार्यान्वयन गर्न सकेनौ भने कार्यान्वयनको पाटोमा लिन सकेनौ भने देश कुन स्थितिमा जान्छ भण्ने कुराहरु हामीले महशुस गरेका छौ त्यस कारणले हामीले सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकार अहिले सञ्चालनमा रहेकामा हामी ३ बर्ष सञ्चालन गरेर हामी चौथो बर्ष को बजेटमा हामी प्रबेश गरिरहेका छौ चौथो बजेटमा प्रबेश गर्दा बिनोयोजित बिधेयकका सिद्धान्त र प्राथमिकतामाथि हामी छलफलहरु गर्दै गर्दा सुझावहरु संकलन गर्दा यो विधेयकमा आयका थुप्रै बुदाहरु मैले सर्सर्ति हेर्ने अवसर पाय र हेरे पनी तर थुप्रै बुदाहरु हाम्रो आर्थिक मन्त्रीले मेहेनत गरेर ल्याउनु भएको होला रत यकदम राम्रो रहेका छन र राम्रो छन भन्दै गर्दा बिगतको दिनहरुमा पनी नराम्रा आयका होइनन् त्यसैले यलाइ हामीले कार्यान्वयनको पाटोमा कसरि लैजाने कार्यान्वयनको पाटो कसरि बलियो बनाउने र सबैभन्दा अहिले हाम्रो देशमा हाम्रो प्रदेशको हाम्रो बिडम्बनाको कुरा हाम्रो अनुगमनको पाटो फितलो बनेको छ हामीले प्रदेश सरकारले के काम गर्यो भनेर हामीले अनुगमन गर्न सकेका छैनौ प्रदेश सरकारले गरेका कामहरु अहिले सम्म देखेका छैन्न यसको कारण के हो भने हामीले बजेट दियौ अनुगमन हामीले सडक नीर्माण गर्नको लागि बजेट दियौ र त्यसको मुल्यांकन कसले गर्यो भन्ने कुराको अनुगमन अहिले सम्म गर्न सकेनौ र कसरि कार्यान्वयन भै रहेको छ भन्ने कुराको मुल्यांकन हुन सकेन र हामीले प्रदेशमा अहिले सम्म प्रदेश बासिले आफै क्वईसन गर्ने गरेका छन कि सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारले के गर्यो त भन्ने खुलदुलि लागेको छ भन्ने कुराहरु यो जनताको आवाज हो मेरो आवाज होइन त्यसैले हामीले अबका दिनमा यो हाम्रो कार्यान्वयनको पाटो सँगै अनुगमनको पाटो सँगै लैजाने कुराहरु हामीले मध्यनजर गर्नु पर्छ भन्ने कुराहरु म भन्न चाहान्छु । महिलाका कुराहरु आयका छन महिलाको हकको लागि दलितको हककालागि तथा पछाडि परेका हकका लागि थुप्रै कुराहरु आयका छन र मन्त्री ज्यु पहाडकै हुनुहन्छ र अगि एउटा माननीयले भन्नु भयो बिगतका दिनमा अर्थ मन्त्रि अछामका थिय र त्यहा धेरै बजेट गयो होला तर कुन ठाउ गयो हामीलाइ थाहा छैन हामी पनी एउटा अछामबाट प्रतिनीधित्व गर्ने माननीय हो तर हाम्रो कुनै पनी सुनुवाई भएको थियन हामी प्रतिपक्षमा हौला सत्ता पक्षमा हौला भोलिका दिनमा कांग्रेस पनी सत्ता पक्षमा जान सक्छ प्रतिपक्षामा तपाइहरु नभय भहिलेको एमाले र तत्कालिन माओवादि पनी जान सक्छ तर बिडम्बनाको कुरा के हो भने एउटा जनताको

प्रतिनीधि भैसके पछि जनताका प्रतिनीधिले ल्याको योजना भनेका समग्र जनताको योजना हुन्छ समग्र जिल्ला बासिको योजना हुन्छ समग्र समुदायको योजना हुन्छ भन्ने कुराको महशुस हिजोका दिनमा गरियन र बिगतमा न गरियको कुरा हामी सबैलाई अनुभव नै रहेको छ ३ वटा बजेट र एउटा अर्ध बजेट आउदै गर्दा प्रतिपक्षलाइ हेर्ने दृष्टिकोण अलि फरक थियो अबका दिनमा केहि सुध्रियर जाने छ कि भन्ने कुरा हामीले भन्न चाहान्छौ तर धेरै कुराहरु भन्दै जादा हाम्रो अर्थ मन्त्रि अहिले पनी बाजुराको हुनुहन्छ । उहालाई थाहा छ अछाम बाजुरा र हाम्रा हिमाली र पहाडी जिल्लामा समसया रहेको छ र तराईको २ जिल्लामा भन्दा पहाडको जिल्लामा लाग्ने बजेटको संख्या पनी अलिकति मिलायर दिन पर्छ भन्ने कुराहरु उहाले महशुस गर्नु भएको छ होला किन भने यउउटा बिद्यालय नीर्माण गर्दा भवन बनाउदै गर्दा हाम्रो तराईमा लाग्ने खर्च र पहाडमा लाग्ने खर्च ढुवानीमा नै डबल खर्च लाग्ने गर्छ त्यसैले गर्दा हामीले बालुवा गिट्टि संकल गर्दा हामीलाइ यक ट्रालिको १५ हजार लिने गर्छन त्यसैले गर्दा यो कुरालाइ मध्यनजर गरेर पछाडि परेको स्थानको लागि र पछाडि परेको ठाउको लागि अहिलेको मुख्य मन्त्रिले सोच्नु पर्ने कुराहरु सोच्ने कुरा सोच्नु हुने छँ भन्ने मैले आशा गरेको छु र मैले केहि कुराहरु बुदागत रुपमा पनी लियको छु । जुन बिकासको लागि सिमाना पर्यटन स्थापना गरिनुपर्छ र जडिबुटि प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरि सुप लाइ एउटा जडिबुटिको प्रदेश भनेर हामीले स्थापना गरेर संकलन केन्द्रको स्थापना गरि जडिबुटिको संकलन गर्नु पर्छ भन्ने कुरा म भन्न चाहान्चु । जल स्रोतको उपयोग प्रदेशले आफ्नो क्षमता अनुसारको हाईड्रोपावरको स्थापना गर्नु पर्छ र बिद्यालय स्वास्थ्य सरसफाईको लागि प्राथमिकतास दिन यक बिद्यालय यक नर्ष को स्थापना गरिनुपर्छ यो कुरा किन भनेको भन्दा हामीले अब थुप्रै ठाउमा स्वास्थ्य कर्मीको आवश्यकता रहेछ बन्ने कुरा महशुस गरेका छौ र अझै पनी हाम्रो देशमा यस्ता अझ पनी यस्ता बिवाद नआउला भन्न सकिन्न थुप्रै बिवाद आउन सक्छन त्यसको लागि हांमीले स्वास्थ्यलाइ बढि प्राथिमिकता दियर बिद्यालयमा एउटा नर्षको पढाई हुनुपर्छ भन्ने कुराहरु मैलेराखेको हो । अर्को कुरा स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उत्पादन गर्ने खालका मझौला खालका उद्योगहरु स्थापना गर्नु पर्छ र अनुदान दिदा खेरि साना मझौला कृषकलाइ पनी ऋण र अनुदान गरिनुपर्च सहज खालको ऋण र अनुदान को हामीले यो पहल गर्नु पर्छ प्रदेश सरकारले सहजिकरण गर्दिनुपर्छ भन्ने कुरा म भन्न चाहान्छु र मलाइ एउटा कुरा भन्न मन लाग्यो हामी अस्तिका कुरा गर्दा थुप्रै कुरा गर्दा मलाइ एउटा कुरा भन्न मन लाग्यो हामी यहा यस्तो गर्मीमा बोलिरहेका छौ हामी यो गर्मीमा यो सदनमा बसिरहेका छौ हाम्रो सदनको बाहिर पट्टि पनी एउटा स्वास्थ्य कर्मीको व्यवस्था हुनुपर्छ कि भन्ने कुरा मेरो मन बाट उब्जेको छ किन भन्दा अगि मात्र मैले मर्यादा पालकलाइ बिचरा बाहिर बमिट गरिरहेको अवस्थामा देखे स्वास्थ्य कर्मी भएको ले केहि सहज गर्ने थियो कि अरु प्रदेशमा हाम्रो कर्णाली प्रदेशमा बाहिर नेर स्वास्थ्य कर्मी राख्ने रहेछ मैले अन्तको बुझेको भयर मात्र भनेको हु मैले हाम्रो यो प्रदेश सभालाइ मैले अनुरोध गरे र यसको लागि बजेटको व्यवस्था चाहि हाम्रो सुदुरपश्चिम सरकारले गर्ने छ र यसको व्यवस्थापन र सहजिकरण हाम्रो प्रदेस सभाले गर्ने छ भँन्ने कुरा गरे । हाम्रो अहिले धेरै कुराहरु कोरोना भाइरसको कारणले भण्दा पनी मानसिक टेन्सनले गर्दा अहिले धेरै मान्छेहरु बितिरहेका

छन र हाम्रो मानसिक हस्पिटल को यो सुदुरपश्चिममा पनी व्यवस्था होस र हाम्रो ९ वटै जिल्लामा कहि पनी छैन र मानसिक अस्पतालको यहा व्यवस्था भयो भने हाम्रो पहाडमा होस तराईमा होस मान्छे मानसिक टेन्सनबाट सडकमा हिडिरहेका उनीहरुको व्यवस्थापन गर्नको लागि उनीहरु पनी मानव हुन र जनता हुन भन्ने का लागि जरुरी रहेको छ र हामी थुप्रै कुराहरु बोलिरहदा यसमा आयका छन र कार्यान्वयनको पाटोमा अहिलेको अर्थ मन्त्रीले कार्यान्वयनमा लिनका लागि सहयोग गर्नु हुने छ र हिजोको पहाडको दुख पिदाहरु बुझेको र बिकट बाजुरा भनेको हिमाली जिल्लामा पर्छ बसेको व्यक्ति हुनुहुन्छ र भन्ने आशा गरेको छु र विश्वास तर कसरि गरौ किनभने ४ वटा बजेट हामीले बिश्वास गर्ने वाताबरण रहेको थियन त्यसैले अब बिश्वास नगरे पनी प्रदेशमा एउटा प्रतिनीधित्व गर्ने एउटा पात्र भएको कारणले बिश्वास त गर्नै पर्यो त्यसैले अब सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारका सम्पुर्ण कामहरु नयाँ ढंगले गर्न अनुरोध गर्दै धेरै कुराहरु नबोलि समय पनी सकि सक्यौ ला ष्टमा बोल्ने वक्ता पनी मै परेछु किन भने प्रदेशको सबै भन्दा कान्छो माननीय भएको कारणले पनी सबै भन्दा लास्टमा मेरो नाम परेको होला भन्ने पनी मलाई लागेको छ अल्फाबेटिकलमा मा त अगाडि पर्छ त्यसैले थुप्रै कुरा नगरि थुप्रै कुराहरु माननीय ज्यु हरुले ल्याउनु भएको छ अर्थ मन्त्रीले टिपोट गर्नु भएको छ ति कुराहरु कार्यान्वयनमा लैजानु होला भन्ने कुराहरु भन्दै र एउटा कुरामैले के लाग्यो भने अस्ति पनी हामीले हाम्रो प्रदेशको गौरवको योजनाको लागि ज्ञापन पत्र बुझायका थियौ र त्यो माथि पनी अलिकति सुनुवाई भैदियो र अहिले आउने बजेट र कार्यक्रम माथि मिल्ने छन भन्ने आशा गर्दै र केहि कुरा न भय पनी अलिकति सम्बोधन गरेर शुरुवात गरेर गर्नु हुने छ भन्दै म धेरै कुराहरु नराखेर बिदा हुन्छु ह्रस्त धन्यवाद नमस्कार।

माननीय सदस्यहरु,

आर२०७४.व.।०७९ को पुर्व बजेट छलफलका लागि तयारी दस्तावेज माथिको छलफलको कारबाही यही समाप्त हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरु,

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको "को नीति तथा कार्यक्रम 079/2078 आर्थिक वर्ष" माननीय प्रदेश प्रमुखज्यूबाट सम्वत् :४गते बिहीबार अपरान्ह 27 साल जेष्ठ 2078०० बजे प्रदेश सभामा प्रस्तुत हुने कार्यक्रम रहेकोले उक्त समयसम्मको लागि वैठक स्थगित भएको घोषणा गर्दछु ।